

Suvestinė redakcija nuo 2024-04-23

Įsakymas paskelbtas: TAR 2015-04-07, i. k. 2015-05319

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „AGRARINĖ
APLINKOSAUGA IR KLIMATAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2015 m. balandžio 3 d. Nr. 3D-254
Vilnius

Atsižvelgdama į 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. vasario 15 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2022/648, 2013 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, su visais pakeitimais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos, patvirtintos 2015 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatas ir siekdama, kad būtų efektyviai panaudotos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšos:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklės (pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2015 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-254

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „AGRARINĖ APLINKOSAUGA IR KLIMATAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių tikslas – detalizuoti paramos pagal Priemonės veiklas, išskyrus Priemonės veiklą „Nykstančios Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ administravimo tvarką.

2. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ (toliau – Priemonė) įgyvendinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. sausio 19 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2021/399, 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2020/2220, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės), bei Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 3D-92 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

II. SĄVOKOS

3. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **deklaruotas laukas** – paramos paraiškoje nurodytas žemės ūkio naudmenų ir (arba) kitas plotas;

3.2. **deklaruotas plotas** – paramos paraiškoje nurodytų laukų, už kuriuos žemės ūkio veiklos subjektas prašo išmokų, plotų suma;

3.3. Europos Bendrijos svarbos natūralių ir saugomų rūšių buveinių plotai – plotiniai, vektoriniai ir taškiniai objektai, žymintys Europos Bendrijos svarbos natūralius buveinių tipus, saugomų rūšių radavietes ir augavietes ir skelbiami Lietuvos erdvinės informacijos portale ir (arba) Saugomų rūšių informacinėje sistemoje;

3.4. Ganykla arba pieva (toliau – pieva) – užsėtas daugiametėmis žolėmis arba natūralus žemės plotas, įskaitant daugiametes ganyklas arba pievas, kuris naudojamas gyvuliams ganyti, žolei ar žolės produkcijai gauti, ir kuriame dažniau nei kas 5 metai taikoma sėjomaina;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

3.5. įsipareigojimų ar jų dalies perdavimas – vieno žemės ūkio veiklos subjekto įsipareigojimų ar jų dalies pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas perdavimas kitam žemės ūkio veiklos subjektui;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

3.6. pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų žemės ūkio ir maisto produktų sertifikatas (toliau – sertifikatas) – sertifikavimo įstaigos išduodamas dokumentas, kuriuo patvirtinama, kad vaisiai, uogos ir daržovės, jų perdirbimas ir (arba) teikimas rinkai atitinka Pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą užaugintų šviežių vaisių, uogų ir daržovių, taip pat jų perdirbtų produktų specifikacijos reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

3.7. pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą užauginti vaisiai, uogos ir daržovės – vaisiai, uogos ir daržovės, užauginti laikantis Pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą užaugintų šviežių vaisių, uogų ir daržovių, taip pat jų perdirbtų produktų specifikacijos reikalavimų ir turintys sertifikatą, kuriuo tai patvirtinama;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

3.8. Pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą užaugintų šviežių vaisių, uogų ir daržovių, taip pat jų perdirbtų produktų specifikacija (toliau – specifikacija) – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. 3D-308 „Dėl pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų produktų specifikacijų patvirtinimo“ patvirtintas dokumentas, kuriame nurodomi išsamūs pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą auginamų šviežių vaisių, uogų ir daržovių, taip pat jų perdirbimo ir (arba) tiekimo rinkai reikalavimai;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

3.9. pareiškėjo ar paramos gavėjo duomenų ir dokumentų patikra (toliau – patikra) – fizinis ir (arba) administracinis pareiškėjo ar paramos gavėjo pateiktų duomenų ir dokumentų tikrinimas;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

3.10. pusiau natūrali pieva – seniau kaip prieš penkerius metus arta arba įsėta pieva;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

3.11. **sertifikuotas vaisių, uogų ir daržovių auginimo pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą plotas** (toliau – sertifikuotas plotas) – sertifikavimo įstaigos patvirtintas vaisių, uogų ir daržovių auginimo plotas, kuriame laikomasi Pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą užaugintų šviežių vaisių, uogų ir daržovių, taip pat jų perdirbtų produktų specifikacijos reikalavimų.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

4. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės ūkio bendrovių įstatyme, Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatyme ir Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

III. PRIEMONĖS PRIORITETAI, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSINIAI TIKSLAI

5. Priemonės prioritetai:

5.1. atkurti, išsaugoti ir pagerinti su žemės ūkiu susijusias ekosistemas;

5.2. skatinti efektyvų išteklių naudojimą ir remti perėjimą prie klimato kaitai atsparių, mažo anglies dioksido kiekio, technologijų taikymo žemės ūkio, maisto sektoriuose.

6. Priemonės veiklų įgyvendinimas prisideda prie šių tikslinių sričių:

6.1. biologinės įvairovės atkūrimo, išsaugojimo ir didinimo, palaikant arba atstatant pakankamos įvairovės ir ploto buveines bei skatinant aplinkai draugišką ūkininkavimą, ypatingai jautriose gamtinių požiūriu teritorijose;

6.2. priemonių, susijusių su Bendrosios vandens politikos direktyvos 2000/60/EB, direktyvos 2009/128/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo ir direktyvos 91/676/EEB dėl vandens apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių, įgyvendinimo ir tęstinumo užtikrinimo, siekiant vandentvarkos gerinimo, įskaitant trąšų ir augalų apsaugos produktų tvarkymą;

6.3. apsaugoti dirvožemį nuo degradacijos ir erozijos, siekiant gerinti dirvožemio kokybę bei skatinant prisitaikymą prie klimato kaitos;

6.4. specifinių teritorijų tvarkymo, siekiant didesnės anglies dvideginio absorbcijos ir emisijos mažinimo.

7. Priemonės veiklų įgyvendinimas prisideda prie kompleksinių tikslų, orientuotų į aplinkos apsaugą, klimato kaitos švelninimą ir prisitaikymą prie jo, taikant atitinkamą žemės ūkio praktiką, suderinamą su aplinkos, kraštovaizdžio ypatumais, gamtinių išteklių, dirvožemio išsaugojimu ir gerinimu.

IV. REMIAMA VEIKLA IR PARAMOS DYDIS

8. Priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ remiamos veiklos:

8.1. „Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius – 192 Eur/ha;

8.2. „Specifinių pievų tvarkymas“ – 297 Eur už ha;

8.3. „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ – 242 Eur už ha;

8.4. „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ – 297 Eur už ha;

8.5. „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ – 330 Eur už ha;

8.6. „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ veiklos sritys:

8.6.1. „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ – 180 Eur už ha;

8.6.2. „Daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ – 170 Eur už ha;

8.7. „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ – 270 Eur už ha;

8.8. „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“:

- išvežant nušienautą žolę – 589 Eur už ha;

- nušienautą susmulkintą žolę paskleidžiant ant melioracijos griovio šlaito – 536 Eur už ha;

8.9. „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ – 277 Eur už ha;

8.10. „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ už vaisius, uogas ir daržoves – 337 Eur už ha;

8.11. „Dirvožemio apsauga“ už ankštinių augalų arba daugiamečių žolių auginimą – 250 Eur už ha;

8.12. „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“ – 139 Eur už ha;

8.13. „Ražienų laukai per žiemą“ – 99 Eur už ha.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

8¹. Neteko galios nuo 2021-05-07

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Papildyta punktu:

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

8². Perskaičiavus (padidinus) kompensacines išmokas, nauji kompensacinių išmokų dydžiai būtų taikomi tais pačiais metais pateiktoms paraiškoms.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

V. GALIMI PAREIŠKĖJAI

9. Pareiškėjai gali būti fiziniai ir juridiniai asmenys.

10. Pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo mirties arba ilgalaikio profesinio nedarbingumo atveju, kaip nurodyta reglamento (ES) Nr. 1306/2013 2 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose, parama pagal Priemonės veiklą gali būti mokama išsipareigojimų perėmėjui, jeigu jis išsipareigojimų perėmimo metu atitinka pareiškėjams keliamus tinkamumo kriterijus ir laikosi prisiimtų išsipareigojimų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-454](#), 2017-07-10, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-11972

VI. TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI PARAMAI GAUTI

11. Pareiškėjas laikomas tinkamu gauti paramą, jei atitinka šiame Taisyklių skyriuje išvardytas tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus. Pareiškėjo tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pateiktus, dokumentais pagrįstus bei viešuosiuose registruose esančius duomenis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

12. Bendrosios sąlygos ir reikalavimai:

12.1. paramos paraišką teikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju šių Taisyklių V skyriuje;

12.2. veikla atitinka šių Taisyklių III skyriuje nurodytą prioritetą, tikslines sritis ir kompleksinius tikslus;

12.3. *Neteko galios nuo 2023-04-25*

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

12.4. pareiškėjui (juridiniam / fiziniam asmeniui) nėra iškelta byla dėl bankroto arba jo įmonė ir (arba) veikla nėra likviduojama;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

12.5. pareiškėjas įgyvendina Priemonės veiklas Lietuvos Respublikos teritorijoje;

12.6. pareiškėjas, kaip valdos valdytojas, savo vardu yra įregistravęs valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre ir kiekvienais kalendoriniais metais atnaujinęs pasikeitusius valdos duomenis arba jeigu valdos duomenys nepasikeitė, patvirtinęs šį faktą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

12.7. pareiškėjas nuo pirmos paramos paraiškos pateikimo dienos kasmet deklaruoja žemės ūkio naudmenas ir pasėlius;

12.8. Įsipareigojimų laikotarpio trukmė pareiškėjams, pirmą kartą teikiantiems paraiškas 2021–2022 m. laikotarpiu, – 3 metai. 2023 m. prisiimamų įsipareigojimų laikotarpio trukmė pareiškėjams, teikiantiems paraiškas pagal veiklas: „Dirvožemio apsauga“, „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“, „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“, „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“, „Ražienų laukai per žiemą“, – 3 metai.

Ankstesniais paraiškų priėmimo metais pateikusiai paramos paraiškas ir įgyvendinantieji tęstinius įsipareigojimus, juos tęsia nedidindami daugiau kaip 0,5 ha paramos paraiškose deklaruoto ploto.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Nr. [3D-97](#), 2022-02-10, paskelbta TAR 2022-02-10, i. k. 2022-02401

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

12.9. pareiškėjams pagal Priemonę parama neteikiama, jei jie yra valdos perleidėjai (visam laikui yra nutraukę prekinę žemės ūkio gamybą) ir gauna paramą pagal Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano arba Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“;

12.10. *Neteko galios nuo 2020-06-16*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-446](#), 2020-06-12, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-12948

12.11. *Neteko galios nuo 2020-06-16*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-446](#), 2020-06-12, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-12948

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

12.12. parama už tą patį plotą pagal kitas priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas, susijusias su pievų priežiūra, neskiriama.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

13. Tinkamumo kriterijai:

13.1. tinkamas paramai plotas pagal kiekvieną Priemonės veiklą, už kurią mokama kompensacinė išmoka, yra ne mažesnis kaip 1 ha (išskyrus veiklas „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“, „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ ir „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-454](#), 2017-07-10, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-11972

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Nr. [3D-554](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13073

13.2. specifinės tinkamumo sąlygos siekiant gauti kompensacines išmokas:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

13.2.1. pagal veiklos „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ sritis:

13.2.1.1. pagal veiklos sritį „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ – ne mažesniame kaip 5 ha ariamosios žemės plote įveista ne mažesnė kaip 0,5 ha medingųjų augalų juosta ir (arba) laukas. Atitikus ariamosios žemės ploto ir nustatytą minimalų medingųjų augalų ploto (0,5 ha), didesnis medingųjų augalų plotas paraiškoje nėra ribojamas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-454](#), 2017-07-10, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-11972

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

13.2.1.2. pagal veiklos sritį „Daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamoje žemėje“ – ne mažesniame kaip 10 ha ariamosios žemės plote įveista ne mažiau kaip 2 ha ir ne daugiau kaip 5 ha daugiamečių žolių juosta / laukas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

13.2.2. pagal veiklą „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ – daugiamete ganykla arba pieva verčiamas ariamosios žemės plotas, ne mažesnis kaip 0,5 ha, esantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos ministerija) ar jos įgaliotos institucijos patvirtintoje „Rizikos“ vandens telkinio baseino teritorijoje;

13.2.3. *Neteko galios nuo 2017-04-08**Punkto naikinimas:*

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

13.2.4. pagal veiklą „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ – ne mažesnis kaip 0,5 ha;

13.2.5. veiklą „Ražienų laukai per žiemą“ vykdyti ne didesniame kaip 30 proc. ražienų laukams tinkamų augalų rūšių plote. Didžiausias neapartas ražienų plotas, už kurį skiriama parama dalyvaujant veikloje, – ne didesnis kaip 70 ha. Vykdydami testinius

įsipareigojimus, priimtus iki 2023 m., pareiškėjai gali pasididinti įsipareigotą plotą pagal veiklą iki 70 ha.

Pareiškėjams, kurie tiesioginėms išmokoms gauti deklaruoja iki 10 ha žemės ūkio naudmenų, ražienų plotas, už kurį skiriama parama dalyvaujant veikloje, neribojamas;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

13.3. mažiausias lauko plotas, už kurį mokamos kompensacinės išmokos pagal Priemonės veiklas „Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“, „Specifinių pievų tvarkymas“, „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“, „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“, „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“, „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“, „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“, „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ ir „Dirvožemio apsauga“, išskyrus veiklas „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“, „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ – 0,1 ha. Mažiausias lauko plotas, už kurį mokamos kompensacinės išmokos pagal Priemonės veiklas „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“ ir „Ražienų laukai per žiemą“ – 1 ha;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

13.4. siekdamas įgyti veiklai „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ įgyvendinti reikalingų žinių ir gebėjimų, įsipareigojimų laikotarpiu pagal šią veiklą pareiškėjas įsipareigoja kasmet naudotis individualiomis konsultantų, kurie yra akredituoti teikti paslaugas Nepriklausomų žemės ūkio konsultantų tinklo veiklos organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. 3D-72 „Dėl Nepriklausomų žemės ūkio konsultantų tinklo veiklos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir žemės ūkio ministro 2007 m. gegužės 18 d. įsakymo Nr. 3D-242 „Dėl Konsultavimo įstaigų ir konsultantų akreditavimo taisyklių patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“, 5 punkte nurodytose konsultavimo srityse, paslaugomis (toliau – specializuoti konsultantai);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

13.5. pagal veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ auginti vaisius, uogas ir (arba) daržoves laikantis specifikacijoje išdėstytų reikalavimų. Tinkamos sertifikuoti vaisių, uogų ir daržovių rūšys pateikiamos šių Taisyklių 6 priede;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

13.6. pagal Priemonės veiklą „Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ pareiškėjai turi laikyti ne mažiau kaip 0,3 sutartinio gyvulio (toliau – SG) 1 ha deklaruoto pagal Priemonės veiklą ploto. Gyvulių perskaičiavimo į SG būdas pateikiamas Taisyklių 19.10 papunktyje;

TAR pastaba. 13.6 papunkčio nuostatos taikomos 2023 m. ir vėlesniais metais pateiktoms paraiškoms

Papildyta punktu:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

Nr. [3D-153](#), 2024-03-01, paskelbta TAR 2024-03-01, i. k. 2024-03862

13.7. Pareiškėjų pagal Priemonės veiklas „Specifinių pievų tvarkymas“, „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“, „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“, „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“, „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ deklaruojami plotai atitinka Teritorijų, kuriose žemės ūkio veiklos subjektai gali siekti paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Labiausiai nykstančių rūšių buveinių ir EB svarbos natūralių buveinių išsaugojimas“ ir priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ ir „Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, nustatymo ir teikimo institucijoms, atsakingoms už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonių įgyvendinimą, tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 3D-850, nurodytus plotus;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-97](#), 2022-02-10, paskelbta TAR 2022-02-10, i. k. 2022-02401

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

13.8. Pareiškėjai, kurie dalyvauja Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano (toliau – Strateginis planas) klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei naudingoje sistemoje (toliau – ekologinė sistema) „Gyvūnų gerovė“, su tais pačiais ūkiniais gyvūnais vienu metu negali dalyvauti ir Priemonės veiklose „Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“, „Specifinių pievų tvarkymas“, „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“, „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“, „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“, „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“, „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“. Taip pat pagal šias Priemonės veiklas deklaruotuose plotuose negalima ganyti Strateginio plano ekologinėje sistemoje „Gyvūnų gerovė“ dalyvaujančių ūkinių gyvūnų.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-153](#), 2024-03-01, paskelbta TAR 2024-03-01, i. k. 2024-03862

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-316](#), 2024-04-22, paskelbta TAR 2024-04-22, i. k. 2024-07284

14. Pareiškėjai, prisiėmę įsipareigojimus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programas ir (arba) veiklas, išskyrus programą „Ekologinis ūkininkavimas“, privalo tęsti visus likusius pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programas ir (arba) veiklas prisiimtus įsipareigojimus, deklaruodami tuos pačius pagal atitinkamą programą ir (arba) veiklą plotus. Tęšiamiesiems įsipareigojimams bus taikomos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ įgyvendinimo taisyklės, išskyrus Pagrindinius reikalavimus ir sankcijas už jų nesilaikymą, kurie pagal veiklas nurodyti Taisyklių 1 priede (toliau – Pagrindiniai reikalavimai), išskyrus šiuos atvejus:

14.1. kai pareiškėjai tęsia likusius prisiimtus įsipareigojimus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programos „Kraštovaizdžio tvarkymas“ veiklas: „Natūralių ir pusiau natūralių pievų tvarkymas“ ir „Šlapynių tvarkymas“, bus taikomos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ įgyvendinimo taisyklės;

14.2. pareiškėjai, 2014 m. pateikę paraiškas ir įvykdę įsipareigojimus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonę „Pelno nesiekiančios investicijos“, privalo tęsti įsipareigojimus deklaruodami tą patį plotą ir vykdyti įsipareigojimus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos Priemonės veiklą „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

TAR pastaba. Nėra galimybės parengti punkto suvestinę redakciją. Neteisinga 2019-05-30 pakeitimo Nr. [3D-336](#) 2.7 punkto teisėkūra.

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

15. Pareiškėjui ir (arba) paramos gavėjui draudžiama tame pačiame pagal veiklą deklaruotame plote vykdyti daugiau nei vieną iš šiose Taisyklėse minimų Priemonės veiklų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

16. Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai gali dalyvauti įgyvendinant šias Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones: „Su NATURA 2000 ir vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“ ir „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių“, deklaruodami tuos pačius plotus, kuriuos įsipareigojo tvarkyti pagal Priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

17. Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai negali dalyvauti priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ veiklose deklaruodami tuos pačius plotus, kuriuos įsipareigojo tvarkyti pagal Priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

18. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, norintis dalyvauti atitinkamose Priemonės veiklose ir prašyti kompensacinių išmokų už papildomą plotą, kitais metais turi teikti naują paramos paraišką pagal šių Taisyklių VI, VII skyriuose nustatytus reikalavimus, įbraižydamas deklaruotus pagal veiklą papildomus laukų plotus atskirai. Šiuo atveju pareiškėjui ir (arba) paramos gavėjui įsipareigojimų laikotarpis skaičiuojamas naujai deklaruotiems pagal veiklą (-as) plotams, o anksčiau pateiktos paramos paraiškos (paraiškų) įsipareigojimų laikotarpis nekinta.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

18¹. Neteko galios nuo 2019-06-01

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

Papildyta punktu:

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

VII. ĮSIPAREIGOJIMAI

19. Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai, įgyvendinantys Priemonę, įsipareigoja:

19.1. laikytis įsipareigojimų ir vykdyti atitinkamą Priemonės veiklą nuo pirmos paramos paraiškos pateikimo dienos iki paskutinių įsipareigojimo metų gruodžio 31 d., išskyrus atvejus, kai veikloje numatyti specialūs terminai, tada įsipareigojimai tęsiasi iki jų įvykdymo pabaigos. Prisiimtų įsipareigojimų trukmė negali būti keičiama;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-316](#), 2024-04-22, paskelbta TAR 2024-04-22, i. k. 2024-07284

19.2. kasmet teikti paramos paraišką pagal Priemonės atitinkamas veiklas;

19.3. visą įsipareigojimų laikotarpį veiklą vykdyti:

19.3.1. tame pačiame paramos paraiškoje (-ose) nurodytame plote (t. y. tuose pačiuose nurodytų kontrolinių žemės sklypų laukuose) ir kasmet deklaruoti šiuos plotus;

19.3.2. įgyvendinant veiklą „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“, „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ ir (arba) veiklą „Dirvožemio apsauga“, pagal kurią auginami ankštiniai augalai ir (arba) jų mišiniai, veiklos kasmet gali būti vykdomos skirtinguose laukuose (t. y. skirtinguose nurodytų kontrolinių žemės sklypų laukuose), tačiau privaloma išlaikyti tokį pat pagal atitinkamos veiklos reikalavimus tvarkomą naudmenų plotą. Jei pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas dalyvauja įgyvendinant veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ ir nenori padidinti pirmoje paramos paraiškoje deklaruoto ploto pagal šią veiklą, tačiau vykdo pagal šią veiklą nustatytus reikalavimus didesniame deklaruotame plote, privalo pateikti raštu Agentūrai Pažymą apie padidėjusį deklaruotą plotą pagal veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ (Taisyklių 8 priedas), kurioje turi nurodyti, kad neketina didinti pirmoje paramos paraiškoje deklaruoto ploto, už kurį prašoma paramos. Įsipareigoti pagal veiklas „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“ ir „Ražienų laukai per žiemą“ plotai, kasmet gali būti vykdomi skirtinguose laukuose (t. y. skirtinguose nurodytų kontrolinių žemės sklypų laukuose), tačiau privaloma išlaikyti tokį pat pagal atitinkamos veiklos reikalavimus tvarkomą naudmenų plotą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

19.3.3. įgyvendinant veiklą „Dirvožemio apsauga“, pagal kurią įsėjamas daugiamečių žolių įsėlis, trečiaisiais veiklos įgyvendinimo metais daugiamečių žolės turi būti įsėjamos kituose – laukuose (t. y. skirtinguose nurodytų kontrolinių žemės sklypų laukuose), tačiau privaloma išlaikyti tokį pat pagal šios veiklos reikalavimus tvarkomą naudmenų plotą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-386](#), 2015-05-15, paskelbta TAR 2015-05-15, i. k. 2015-07371

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

19.4. per įsipareigojimų laikotarpį, nuo pirmos paramos paraiškos pateikimo dienos, nesumažinti paramos paraiškoje nurodytų plotų daugiau kaip 5 proc. pagal veiklą. Per įsipareigojimų laikotarpį, nuo pirmos paramos paraiškos pateikimo dienos, paramos gavėjas joje nurodytus pagal veiklą deklaruotus plotus gali sumažinti ne daugiau kaip 10 proc. esant vienai iš šių sąlygų:

19.4.1. kai, atlikus kadastrinius (geodeziniais matavimo prietaisais) ar geodezinius žemės matavimus, nustatomi kontrolinių žemės sklypų pakitimai;

19.4.2. kai paramos paraiškoje deklaruoti laukai patenka į kontrolinius žemės sklypus, kurių atpažinties kodas bl3 (sklypas, kurio didžiąją dalį užima miško žemė (miškai, medžių grupės, krūmynai ir pan.), bl9 (sklypas, kurio didžiąją dalį užima žemės ūkiui nenaudojama žemė (pelkėtos teritorijos, karjerai, laikinai įmirkę plotai ir pan.), bl6 (užstatytos teritorijos žemės sklypas ne mieste);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

19.5. visoje valdoje laikytis kompleksinės paramos reikalavimų, kurie apima valdymo reikalavimus ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimus, nurodytus Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir Trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008

m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 3D-23 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir Trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų aprašo patvirtinimo ir valdymo kontrolės institucijų paskyrimo“, žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, nurodytų Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 metų, apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 3D-932 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 metų, aprašo patvirtinimo;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

19.6. visoje valdoje laikytis pagrindinių reikalavimų, nurodytų šių Taisyklių 1 priedo 1 stulpelyje, pagal veiklą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

19.7. jei valdoje naudojami profesionaliajam ir (ar) neprofesionaliajam naudojimui skirti augalų apsaugos produktai, pareiškėjas privalo pildyti Augalų apsaugos produktų naudojimo apskaitos žurnalą Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 „Dėl Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių patvirtinimo“, nustatytais terminais ir būdais;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

19.8. jei valdoje yra naudojamos kalkinimo medžiagos, organinės ir (arba) mineralinės trąšos:

19.8.1. ūkiai pagal Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašas), privalo turėti ir tręšti laukus pagal tręšimo planus, nurodytus minėtame apraše;

19.8.2. jei valdoje kituose, nei deklaruoti pagal šią veiklą, plotuose yra naudojamos kalkinimo ir (arba) mineralinės trąšos ir (arba) organinės trąšos (išskyrus, kai tręšiama mėšlu ir (ar) srutomis) ir (arba) žemės ūkio valdoje naudojamos mineralinės trąšos, privaloma per PPIS (adresu <https://paseliai.vic.lt>) įvesti duomenis apie panaudotus tręšiamuosius produktus: lauko atpažinimo numerį (kontrolinio žemės sklypo ir lauko numerį arba lauko eilės numerį), pasėlio kodą arba augalo pavadinimą, tręšiamą ar kalkinamą plotą, trąšos ar kalkinimo medžiagos pavadinimą, panaudotos trąšos ar kalkinimo medžiagos kiekį (kg), panaudotos trąšos ar kalkinimo medžiagos kiekį (kg į ha), trąšų kiekį perskaičiavus pagal azoto kiekį (kg į ha), tręšimo arba kalkinimo datą. Duomenys turi būti užpildyti (pildo pats pareiškėjas arba padedant seniūnijos darbuotojams) per 20 darbo dienų nuo tręšiamųjų ir kalkinamųjų produktų panaudojimo;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

19.9. jei pareiškėjas ir (ar) paramos gavėjas dalyvauja įgyvendinant Priemonės veiklas „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“, „Dirvožemio apsauga“,

valdoje turi taikyti integruotos augalų apsaugos principus. Pareiškėjas ir (ar) paramos gavėjas turi būti įregistruotas Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos Integruotoje augalų apsaugos informavimo, konsultavimo ir mokymų informacinėje sistemoje (toliau – IKMIS) ne vėliau kaip iki paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškų priėmimo (nepavėluotai) termino, nustatyto atskiru žemės ūkio ministro įsakymu, pabaigos ir, siekdamas valdoje taikyti integruotos augalų apsaugos principus, kiekvienais kalendoriniais paramos paraiškos pateikimo metais naudotis IKMIS;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

19.10. pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai, įgyvendinantys atitinkamą Priemonės veiklą, įsipareigoja laikyti arba gali laikyti atitinkamą SG skaičių pagal Taisyklių 3 priede pateikiamą (valdytojo ir (ar) partnerio) gyvulių perskaičiavimo į SG būdą (skaičiuojamas gyvūnų, nurodytų Taisyklių 3 priedo lentelės 1–9 eilutėse, metinis vidurkis nuo praėjusių metų balandžio 1 d. iki einamųjų metų kovo 31 d. pagal Ūkinių gyvūnų registre valdytojo ir (ar) partnerio vardu esančius duomenis). Jeigu einamaisiais metais pareiškėjo valdoje buvo atlikta patikra vietoje, kurios metu valdoje laikomi ūkiniai gyvūnai buvo tikrinami pagal Ūkinių gyvūnų registre valdytojo ir (ar) partnerio vardu esančius duomenis, tačiau patikros vietoje metu nustatytas SG skaičius neatitinka Ūkinių gyvūnų registre valdytojo ir (ar) partnerio vardu esančių duomenų, SG 1 ha bus perskaičiuojamas vadovaujantis patikros vietoje nustatytais duomenimis pagal Taisyklių 40 punkto nuostatas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

19.11. jei šienaujama, pildyti Atliktų ūkio darbų žurnalą, kurio forma pateikta TI taisyklių 8 priede, nurodant šienavimo ir nupjautos žolės išvežimo iš lauko laikotarpius. Šienavimo duomenys Atliktų ūkio darbų žurnale užpildomi ne vėliau kaip per 20 darbo dienų PPIS (adresu <https://paseliai.vic.lt>);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-316](#), 2024-04-22, paskelbta TAR 2024-04-22, i. k. 2024-07284

19.11.¹ jei ganoma, pildyti Atliktų ūkio darbų žurnalą, kurio forma pateikta TI taisyklių 8 priede, pateikiant duomenis apie deklaruotame plote ganomus ūkinius gyvūnus (nurodomas kiekvieno ūkinio gyvūno ženklavimo ar mikroschemos numeris, ar bandos numeris (jei numeris suteikiamas tik bandai)) ir ganyimo pradžios bei pabaigos laikotarpius. Ganyimo duomenys Atliktų ūkio darbų žurnale pradedami pildyti pradėjus ganyti ir turi būti užpildyti ne vėliau kaip iki einamųjų metų spalio 1 d. PPIS (adresu <https://paseliai.vic.lt>).

Jei ganymas buvo pradėtas iki Paraiškos pateikimo dienos, duomenys apie einamaisiais metais pradėtą ganyimą turi būti užpildyti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo pirmos paraiškų teikimo laikotarpio dienos;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-316](#), 2024-04-22, paskelbta TAR 2024-04-22, i. k. 2024-07284

19.12. tvarkyti buhalterinę apskaitą teisės aktų nustatyta tvarka. Agentūros vykdomų patikrų ūkyje metu pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas Agentūros darbuotojui privalo pateikti

buhalterinės apskaitos dokumentus. Šie dokumentai privalo būti saugomi visą prisiimtų įsipareigojimų laikotarpį ir metus jam pasibaigus;

19.13. neprisiimti įsipareigojimų vykdyti Priemonės veiklos „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ tais atvejais, kai pagal veiklą „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ vykdomi melioracijos griovio šlaito priežiūros darbai (šienavimas, krūmų kirtimas) atliekami valstybės biudžeto lėšomis;

19.14. sudaryti sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti, tikrinti, kaip yra vykdoma veikla, laikomasi sąlygų, už ką buvo skirta kompensacinė išmoka;

19.15. teikti visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams ir programos įgyvendinimo stebėsenai bei vertinimams atlikti;

19.16. *Neteko galios nuo 2017-04-08*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Papildyta punktu:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

19.17. *Neteko galios nuo 2018-03-27*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

19.18. visoje valdoje laikytis žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijų, nurodytų Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių III skyriuje (išskyrus plotus, kuriuose įgyvendinama veikla „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“). Jei atitinkamuose žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijuose nurodyti reikalavimai neatitinka Priemonės veiklos įsipareigojimuose nustatytų reikalavimų pagal atitinkamas Priemonės veiklas ir (arba) reikalavimų įvykdymo terminai yra skirtingi, pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas turi vykdyti įsipareigojimus pagal atitinkamas Priemonės veiklas. Žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijai ir jų įgyvendinimas pagal atitinkamas veiklas:

19.18.1. pievas nušienauti bent 1 kartą per metus ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 1 d. Pareiškėjams, Ūkių gyvūnų registre iki einamųjų metų liepos 1 d. turintiems įregistruotas bičių šeimas, pievas privalu nušienauti ne mažiau kaip 1 kartą per metus ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 1 d. Šis žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijus taikomas įgyvendinant veiklą „Dirvožemio apsauga“ (išskyrus tuos atvejus, kai apsėjama ankštinėmis kultūromis);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

19.18.2. Nemuno deltos užliejamų pievų teritorijoje, kuri priskiriama prie vietovių, kuriose esama specifinių kliūčių, kategorijos (Lumpėnų, Stoniškių, Kintų ir Rusnės seniūnijose), nupjautos žolės ritinius išvežti iš laukų iki spalio 30 d. Šis žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijus taikomas įgyvendinant veiklas „Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“, „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“, „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“, „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“, „Dirvožemio apsauga“ (išskyrus tuos atvejus, kai apsėjama ankštinėmis kultūromis);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

19.18.3. *Neteko galios nuo 2019-06-01*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

19.18.4. sodų ir uogynų tarpueilius (išskyrus tuos tarpueilius, kuriuose yra pieva) periodiškai įdirbti (mechaniškai arba chemiškai) taip, kad juose būtų sunaikintos piktžolės. Sodų ir uogynų tarpueilius, kuriuose yra pieva (kodai OBS, KRS, SLS, VYS, TRS, ASU, JSU, RSU, BSU, AVU, ŠIU, GEU, AKT), nušienauti ne mažiau kaip 1 kartą per metus iki einamųjų metų rugsėjo 1 d. Šis žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijus taikomas įgyvendinant veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

19.18.5. soduose ir uogynuose būtina iš deklaruojamų laukų ploto pašalinti negyvus vaismedžius ir (arba) vaiskrūmius arba jų liekanas iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d.. Šis žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijus taikomas įgyvendinant veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

19.18.6. žemės ūkio augalų plotuose ariamojoje žemėje iki derliaus nuėmimo užtikrinti, kad žemės ūkio augalai dominuotų ir kad jie nebūtų visiškai sunykę.-Šis žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijus taikomas įgyvendinant veiklas „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“ ir „Ražienų laukai per žiemą“;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

19.18.7. deklaruojant pūdymo plotus, būtina užtikrinti, kad nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki rugpjūčio 1 d. juodajame pūdyme nebūtų vykdoma jokia žemės ūkio gamyba (t. y. sėja, auginimas ir derliaus nuėmimas) einamųjų metų produkcijai gauti. Juodasis pūdymas taip pat turi būti periodiškai įdirbamas, kad jame nebūtų subrendusių ir žydėjimo stadiją pasiekusių piktžolių. Šis žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijus taikomas įgyvendinant veiklą „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

20. Vykdydami veiklą „Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

20.1. deklaruoti natūralias ir pusiau natūralias pievas, kurios daugiau nei 5 m. nebuvo persėtos kultūrinėmis daugiametėmis žolėmis;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

20.2. nearti pievų ir jų nepersėti kultūrinėmis žolėmis;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

20.3. neįrengti naujų drenažo, laistymo ir drėkinimo sistemų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

20.4. pievose nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių trąšų (išskyrus gyvulių ganyimą);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

20.5. laikyti gyvulius ir vidutiniškai ganiavos laikotarpiu ganyti ne mažesniu intensyvumu kaip 0,3 SG / ha ir ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG / ha įsipareigoto pagal Priemonės veiklą ploto;

20.6. ganyti gyvulius tuose laukuose, kuriuose yra įsipareigota pagal veiklą;

20.7. nenuganytos žolės likučius nušienauti ir išvežti iki spalio 30 d. Nenuganytos žolės likučių smulkinimas ir paskleidimas draudžiamas, išskyrus žolės likučius ganytuose plotuose (deklaruojamuose laukuose yra būtini gyvulių buvimo lauke požymiai – ekskrementų liekanos, išguldyta ir (arba) nuėsta žolė ar kiti požymiai), kai pareiškėjų arba jų valdos partnerio ar valdoje registruoto šeimos nario nuo praėjusių metų balandžio 1 d. iki einamųjų metų kovo 31 d. laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų metinis vidurkis sudarė ne mažiau kaip 0,5 SG (vertinamas visų pagal Priemonės veiklą deklaruojamų pievų plotų ir laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų (galvijų, arklių, avių, ožkų) santykis);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

20.8. gyvulių ganiavos laikotarpis nuo gegužės 1 d. iki spalio 30 d.;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

20.9. nuo 2022 m. prisiėmę įsipareigojimus pagal veiklą gali nušienauti pievas po birželio 20 d., po to ganyti gyvulius deklaruotuose pagal veiklą plotuose visą prisiimtų įsipareigojimų laikotarpį, t. y. 2022–2024 m. laikotarpiu.

Pareiškėjams, tęsiantiems iki 2022 m. prisiimtus įsipareigojimus, taikomos įgyvendinimo taisyklių 20.7 papunkčio nuostatos, kurios galiojo paraiškos teikimo metu.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

20.10. *Neteko galios nuo 2022-08-31*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

21. Vykdydami veiklą „Specifinių pievų tvarkymas“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

21.1. vykdyti veiklą Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos nustatytuose Europos Bendrijos svarbos natūralių ir saugomų rūšių buveinių plotuose. Šie plotai skelbiami Paraiškų priėmimo informacinės sistemos (toliau – PPIS) elektroniniame žemėlapyje, sluoksnių sąrašė pažymėjus žymimąją varnelę „Specifinių pievų tvarkymo“ teritorijos“;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

- 21.2. nearti pievų ir jų nepersėti kultūrinėmis žolėmis;
- 21.3. neįrengti naujų drenažo, laistymo ir drėkinimo sistemų;
- 21.4. nenaudoti augalų apsaugos produktų, netręšti mineralinėmis ir organinėmis trąšomis (išskyrus gyvulių ganymą), neskleisti nuotekų dumblo;
- 21.5. pasirinkti pievų sutvarkymo būdą, kai ganomi gyvuliai:
  - 21.5.1. laikyti gyvulius ir vidutiniškai ganiavos laikotarpiu juos ganyti ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG / ha pagal priemonės veiklą deklaruotame plote;
  - 21.5.2. gyvulių ganymo laikotarpis – nuo gegužės 1 d. iki spalio 30 d.;
  - 21.5.3. privaloma nenuganytos žolės likučius nušienauti iki spalio 15 d.
- 21.6. pasirinkti pievų sutvarkymo būdą, kai šienaujama žolė:
  - 21.6.1. šienavimą pradėti ne anksčiau kaip liepos 15 d.;
  - 21.6.2. nušienautos žolės nesmulkinti ir nepaskleisti. Žolė iš lauko turi būti išvežta, nušienauta iki spalio 15 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

22. Vykdydami veiklą „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

22.1. vykdyti veiklą tik Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos nustatytuose šlapynių plotuose. Šie plotai skelbiami PPIS elektroniniame žemėlapyje, sluoksnių sąrašė pažymėjus žymimąją varnelę „Ekstensyvaus šlapynių tvarkymo teritorijos“;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

- 22.2. neįrengti naujų drenažo sistemų ar laistymo ir drėkinimo sistemų;
- 22.3. nenaudoti mineralinių ir organinių trąšų (išskyrus gyvulių ganymą), augalų apsaugos produktų;
- 22.4. kasmet šienauti arba ganyti jose gyvulius, laikantis šių reikalavimų (pareiškėjas gali laisvai nuspręsti, ar ganyti, ar šienauti):
  - 22.4.1. šienauti pradėti ne anksčiau kaip liepos 15 d.;
  - 22.4.2. ganyti gyvulius ganiavos laikotarpiu ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG / ha pagal priemonės veiklą deklaruotame plote;
  - 22.4.3. ganyti gyvulius nuo gegužės 1 d. iki spalio 30 d.;
  - 22.4.4. kai pareiškėjų arba jų valdos partnerio ar valdoje registruoto šeimos nario nuo praėjusių metų balandžio 1 d. iki einamųjų metų kovo 31 d. laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų metinis vidurkis sudarė mažiau negu 0,3 SG hektarui, nenuganytos žolės likučius būtina nušienauti ir pašalinti nušienautą žolę bei nenuganytos arba nušienautos žolės likučius iki kitų metų kovo 1. Tais atvejais, kai žolėdžių ūkinių gyvūnų metinis vidurkis sudarė 0,3–1 SG hektarui, ir lauke yra aiškių ganymo požymių (ekskrementų liekanos, išguldyta ir (arba) nuėsta žolė ar kiti požymiai), šių plotų nebūtina papildomai šienauti, o po ganymo lauke likusi nenuėsta žolė nebus laikoma neatitikimu reikalavimams. Nušienautos ir nenuganytos žolės likučių smulkinimas ir paskleidimas draudžiamas, išskyrus žolės likučius ganytuose plotuose, kai žolėdžių ūkinių gyvūnų metinis vidurkis sudarė 0,5–1 SG (vertinamas visų pagal Priemonės veiklą deklaruojamų pievų plotų ir laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų (galvijų, arklių, avių, ožkų) santykis);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

- 22.4.5. nearti šlapynių ir jų nepersėti kultūrinėmis žolėmis;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

22.5. atlikęs šlapynės sutvarkymo darbus informuoja Agentūrą per 5 darbo dienas, bet ne vėliau kaip iki kovo 1 d., naudodamasis mobiliąja programėle „NMA agro“, pateikdamas nuotraukas iš skirtingų lauko vietų, kuriose aiškiai matytųsi deklaruotos ir sutvarkytos šlapynės vaizdas. Šis reikalavimas taikomas visiems pareiškėjams, deklaruojantiems pagal veiklą „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ nuo 1 ha, kodu 5PT-3 laukus, ne mažesnius kaip 0,1 ha.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

23. Vykdydami veiklą „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

23.1. vykdyti veiklą natūraliose ir pusiau natūraliose pievose, kuriose nustatyta meldinių nendrinukių buveinių. Šie plotai skelbiami PPIS elektroniniame žemėlapyje, sluoksnių sąrašė pažymėjus žymimąją varnelę „Meldinės nendrinukės buveinės“;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

Nr. [3D-598](#), 2019-10-29, paskelbta TAR 2019-10-29, i. k. 2019-17221

23.2. neįrengti naujų drenažo, laistymo ir drėkinimo sistemų;

23.3. nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių (išskyrus gyvulių ganymą) trąšų, kalkinimo priemonių;

23.4. nuo einamųjų metų birželio 15 d. iki liepos 1 d. paramos paraiškų priėmimo vietoje ar prisijungus elektroniniu būdu susipažinti su PPIS atnaujintais duomenimis, atsižvelgiant į Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos pateiktą informaciją dėl meldinių nendrinukių nustatymo fakto pagal veiklą deklaruotuose plotuose. Šie plotai skelbiami PPIS elektroniniame žemėlapyje, sluoksnių sąrašė pažymėjus žymimąją varnelę „Meldinių nendrinukių perimvietės“. Remiantis šiais duomenimis, deklaruotus plotus tvarkyti taip:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

23.4.1. Aplinkos ministerijai ar jos įgaliotai institucijai neradus meldinių nendrinukių buveinėse perinčių paukščių (veisimosi elgesį demonstruojančių patinų), pusę pagal šią veiklą deklaruoto ploto (50 proc.) pradėti šienauti ne anksčiau kaip liepos 1 d., žolę nupjauti iki liepos 30 d.;

23.4.2. Aplinkos ministerijai ar jos įgaliotai institucijai radus meldinių nendrinukių buveinėse perinčių paukščių (veisimosi elgesį demonstruojančių patinų), pusę pagal šią veiklą deklaruoto ploto (50 proc.) pradėti šienauti ne anksčiau kaip rugpjūčio 15 d.;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

23.5. nuo rugpjūčio 1 d. nušienauti visą likusią pagal šią veiklą deklaruotą plotą (50 proc.) ir nušienautą žolę išvežti iš lauko iki spalio 1 d. (išskirtiniais atvejais dėl aukšto gruntinio vandens (kai negali įvažiuoti žolei išvežti reikalinga technika) lygio iki spalio 1 d. nušienauta žolė turi būti kraunama į krūvas ir išvežta iš lauko iki kitų metų kovo 1 d.). Kai pareiškėjų arba jų valdos partnerio ar valdoje registruoto šeimos nario nuo praėjusių metų balandžio 1 d. iki einamųjų metų kovo 31 d. laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų metinis vidurkis sudarė mažiau negu 0,3 SG hektarui, nenuganytos žolės likučius būtina nušienauti ir pašalinti

nušienautą žolę bei nenuganytos arba nušienautos žolės likučius iki kitų metų kovo 1. Tais atvejais, kai žolėdžių ūkinių gyvūnų metinis vidurkis sudarė 0,3–1 SG hektarui, ir lauke yra aiškių ganyto požymių (ekskrementų liekanos, išguldyta ir (arba) nuėsta žolė ar kiti požymiai), šių plotų nebūtina papildomai šienauti, o po ganyto lauke likusi nenuėsta žolė nebus laikoma neatitikimu reikalavimams. Nušienautos ir nenuganytos žolės likučių smulkinimas ir paskleidimas draudžiamas, išskyrus žolės likučius ganytuose plotuose, kai žolėdžių ūkinių gyvūnų metinis vidurkis sudarė 0,5–1 SG (vertinamas visų pagal Priemonės veiklą deklaruojamų pievų plotų ir laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų (galvijų, arklių, avių, ožkų) santykis);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

23.6. ekstensyviai ganyti tik nušienautose teritorijose (ganyti tik nerišant gyvulių);

23.7. ganyti gyvulius ganiavos laikotarpiu ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG / ha įsipareigotame pagal priemonės veiklą plote;

23.8. ganyti baigti iki spalio 15 d.

24. Vykdydami veiklą „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

24.1. vykdyti veiklą šlapynėse, kuriose nustatyta meldinių nendrinukių buveinių.–Šie plotai skelbiami PPIS elektroniniame žemėlapyje, sluoksnių sąrašė pažymėjus žymimąją varnelę „Meldinės nendrinukės buveinės“;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

24.2. neįrengti naujų drenažo sistemų;

24.3. nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių (išskyrus gyvulių ganyamą) trąšų, kalkinimo priemonių;

24.4. šienauti 50 proc. pagal šią veiklą deklaruoto ploto kiekvienais metais (per 2 metus nušienaujant visą plotą);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

24.5. pradėti šienauti ne anksčiau kaip rugpjūčio 1 d.;

24.6. sutvarkyti nupjautą žolę (pvz., sugrėbti, surulonuoti, sudėti į krūvas ar kt. būdais) iki spalio 1 d. bei išvežti iki kitų metų kovo 1 d.;

24.7. nepaskleisti nušienautos ar susmulkintos žolės;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

24.8. laikytis ganyto reikalavimų (jei ganoma):

24.8.1. laikyti gyvulius ir vidutiniškai ganiavos laikotarpiu ganyti ne mažesniu intensyvumu kaip 0,3 SG / ha ir ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG / ha pagal Priemonės veiklą deklaruoto ploto;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

24.8.2. ganyti galima visame pagal priemonės veiklą deklaruotame plote;

24.8.3. ganyti baigti iki spalio 15 d.

25. Vykdydami veiklą „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai pasirinktinai gali prisiimti

įsipareigojimus pagal veiklos sritį „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ ir (arba) „Daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“. Pareiškėjai taip pat įsipareigoja:

25.1. pasėdami ir įrengdami medingųjų augalų juostas ir (arba) laukus pagal veiklos sritį „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“:

25.1.1. pasėti medingųjų augalų mišinį ariamojoje žemėje, susidedantį iš ne mažiau kaip 3 rūšių medingųjų augalų (Medingųjų augalų sąrašas pateikiamas Taisyklių 4 priede). Apsėti mišiniu laukai turi būti arba kaip atskiri laukai, arba ne siauresnės kaip 6 m pločio juostos. Nei vienas iš medingųjų augalų, vertinant vizualiai, tuose laukuose ir (arba) juostose negali sudaryti daugiau kaip 70 proc. mišinio;

25.1.2. nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių trąšų;

25.1.3. birželio 1–30 d. nupjauti pusę ploto;

25.1.4. rugsėjo 1–30 d. nupjauti visą likusį plotą;

25.1.5. išvežti nupjautą žolę iki rugsėjo 30 d.;

25.1.6. nušienautą žolę paskleisti ir smulkinti draudžiama.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

25.2. pasėdami ir įrengdami daugiamečių žolių juostas ar laukus pagal veiklos sritį „Daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ (išskyrus praeitais metais GPŽ ir DGA kodais deklaruotus plotus):

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-446](#), 2020-06-12, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-12948

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

25.2.1. pirmaisiais metais iki liepos 1 d. ariamojoje žemėje pasėti daugiametės žolės (Daugiamečių žolių sąrašas pateikiamas Taisyklių 4 priede). Tuo atveju, jeigu ankstesniais metais laukas buvo deklaruojamas Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų klasifikatoriuje nurodytais GPŽ ir DGA kodais arba daugiametės žolės buvo įsėtos į prieš tai auginamus javus, pirmaisiais metais daugiamečių žolių įsėti nereikia bei šienavimas pagal 25.2.3 papunktį taikomas jau pirmais dalyvavimo veikloje metais;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-446](#), 2020-06-12, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-12948

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

25.2.2. nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių trąšų;

25.2.3. antraisiais ir paskesniais metais po daugiamečių žolių pasėjimo šienauti pradėti ne anksčiau kaip liepos 15 d.;

25.2.4. visą nupjautą žolę iš lauko išvežti iki rugsėjo 30 d. Nušienautą žolę paskleisti ir smulkinti draudžiama;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

25.3. deklaruojamos medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje yra tinkami užskaitai pagal Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (toliau – GAAB) reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, 8 GAAB standartą „Mažiausia ariamos žemės, skirtos negamybiniam plotams arba objektams, dalis, o visame žemės ūkio paskirties žemės plote – kraštovaizdžio elementų išlaikymas ir draudimas pjauti gyvatvories ir medžius paukščių veisimosi ir jauniklių auginimo sezonu“.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

26. Vykdydami veiklą „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

26.1. pirmaisiais įsipareigojimų metais, iki liepos 1 d., ariamąją žemę, esančią šalia (greta) paviršinio vandens telkinio apsaugos juostos, privalomos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, apsėti daugiametėmis žolėmis. Praplėstos apsaugos juostos plotis turi būti nuo 5 iki 10 m.;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

26.2. nearti, nenaudoti augalų apsaugos produktų, organinių (išskyrus tuos atvejus, kai ganomi gyvuliai) ir mineralinių trąšų;

26.3. kartą per metus nušienauti ar nuganyti iki privalomos pagal teisės aktus pakrantės apsaugos juostos (pareiškėjas gali laisvai nuspręsti, ar ganyti, ar šienauti):

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

26.3.1. šienauti pradėti ne anksčiau kaip liepos 1 d. ir baigti ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.;

26.3.2. nušienautą žolę pašalinti iki rugsėjo 30 d. Nušienautą žolę paskleisti ir smulkinti draudžiama;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

26.4. gyvulius ganyti nuo gegužės 1 d. iki spalio 30 d.;

26.5. laikyti gyvulius ir vidutiniškai ganiavos laikotarpiu ganyti ne mažesniu intensyvumu kaip 0,3 SG / ha ir ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG / ha pagal Priemonės veiklą deklaruoto ploto;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

26.6. Kai pareiškėjų arba jų valdos partnerio ar valdoje registruoto šeimos nario nuo praėjusių metų balandžio 1 d. iki einamųjų metų kovo 31 d. laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų metinis vidurkis sudarė mažiau negu 0,3 SG hektarui, nenuganytos žolės likučius būtina nušienauti ir pašalinti nušienautą žolę bei nenuganytos arba nušienautos žolės likučius iki spalio 30 d. Tais atvejais, kai žolėdžių ūkinių gyvūnų metinis vidurkis sudarė 0,3–1 SG hektarui, ir lauke yra aiškių ganymo požymių (ekskrementų liekanos, išguldyta ir (arba) nuėsta žolė ar kiti požymiai), šių plotų nebūtina papildomai šienauti, o po ganymo lauke likusi nenuėsta žolė nebus laikoma neatitikimu reikalavimams. Nušienautos ir nenuganytos žolės likučių smulkinimas ir paskleidimas draudžiamas, išskyrus žolės likučius ganytuose plotuose, kai žolėdžių ūkinių gyvūnų metinis vidurkis sudarė 0,5–1 SG (vertinamas visų pagal Priemonės veiklą deklaruojamų pievų plotų ir laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų (galvijų, arklių, avių, ožkų) santykis).

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

27. Vykdydami veiklą „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

27.1. nesuarti melioracijos griovio šlaito ir 3 metrų pločio apsauginės juostos;

27.2. nenaudoti organinių ir mineralinių trąšų, augalų apsaugos produktų melioracijos griovio šlaite ir 3 metrų pločio apsauginėje juostoje;

27.3. pasirinkti melioracijos griovių šlaitų priežiūros būdą:

27.3.1. kai nušienauta žolė yra išvežama:

27.3.1.1. melioracijos griovio šlaitą ir 3 m pločio apsauginę juostą nušienauti kartą per metus (pradėti šienavimą ne anksčiau kaip rugpjūčio 1 d. ir baigti iki rugsėjo 30 d.);

27.3.1.2. pašalinti krūmus ir jų ataugas, augančias melioracijos griovių šlaituose ir 3 metro pločio apsauginėje juostoje, iki rugsėjo 30 d.;

27.3.1.3. išvežti nušienautą žolę, iškirstus krūmus ir jų ataugas iki rugsėjo 30 d.;

27.3.2. kai nušienauta žolė yra susmulkinama ir paskleidžiama ant melioracijos griovio šlaito:

27.3.2.1. melioracijos griovio šlaitą ir 3 metro pločio apsauginę juostą nušienauti kartą per metus (pradėti šienavimą ne anksčiau kaip rugpjūčio 1 d. ir baigti iki rugsėjo 30 d.);

27.3.2.2. nušienautą žolę galima smulkinti ne anksčiau kaip rugpjūčio 1 d. ir ne vėliau kaip iki rugsėjo 30 d., nesusmulkintą žolę išvežti (nesusmulkinta žolė negali būti palikta pradalgėse ant melioracijos griovio šlaito ir 3 metro pločio apsauginėje juostoje);

27.3.3. pašalinti krūmus ir jų ataugas, augančias melioracijos griovių šlaituose ir 3 metrų pločio apsauginėje juostoje, iki rugsėjo 30 d.

27.5. deklaruojami melioracijos griovių šlaitai su 3 metrų apsaugine juosta yra tinkami užskaitai pagal GAAB reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, 8 GAAB standartą „Mažiausia ariamos žemės, skirtos negamybiniam plotams arba objektams, dalis, o visame žemės ūkio paskirties žemės plote – kraštovaizdžio elementų išlaikymas ir draudimas pjauti gyvatvores ir medžius paukščių veisimosi ir jauniklių auginimo sezonu“;

27.6. pareiškėjams ir (arba) paramos gavėjams, vykdančioms tęstinius įsipareigojimus, taikoma paraiškos pateikimo dieną aktuali Priemonės veiklos „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ įgyvendinimo sąlygų redakcija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

28. Vykdydami veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

28.1. prisiimtų įsipareigojimų laikotarpiu, siekdamas įgyti veiklai įgyvendinti reikalingų žinių ir gebėjimų, naudotis individualiomis specializuotų konsultantų teikiamomis konsultavimo paslaugomis. Konsultavimo paslaugų teikimo trukmė turi būti ne trumpesnė nei 4 valandos kiekvienais metais per įsipareigojimų laikotarpį. Individualios konsultavimo paslaugos gali būti kompensuojamos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonę „Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos“ ir (arba) mokama už jas iš pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo lėšų. Agentūrai patikros vietoje metu turi būti pateikta:

28.1.1. individualių konsultavimo paslaugų teikimo sutarties, sudarytos su specializuotu konsultantu, kopija;

28.1.2. individualių konsultavimo paslaugų suteikimo akto, kuriame detalai turi būti nurodytos veiklos sritys, pagal kurias teiktos konsultavimo paslaugos, konsultavimo paslaugų teikimo trukmė (valandomis), konsultacijas suteikęs specializuotas konsultantas ir apmokėtos sumos už kiekvieną konsultavimo paslaugą, kopija;

28.1.3. jei už individualias konsultavimo paslaugas mokėta pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo lėšomis, taip pat turi būti pateikta konsultavimo paslaugas teikiančiam specializuotam konsultantui išduoto akreditavimo pažymėjimo kopija;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

28.2. turėti sertifikatą. Pirmaisiais metais šioje veikloje dalyvaujantiems pareiškėjams paramos paraiškos pateikimo metu sertifikato turėti nereikalaujama, tačiau kol sertifikatas neišduotas, kompensacinė išmoka veikloje dalyvaujantiems pareiškėjams neišmokama. Parama pagal veiklą mokama tik už tuos laukus, iš kurių gaunama produkcija, sertifikuota pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą, žymima ženklu „Kokybė“;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

28.3. antroje augalų vegetacijos pusėje piktžolės naikinti tik mechaninėmis priemonėmis;

28.4. augalų apsaugos produktus, turinčius tos pačios veikliosios medžiagos, naudoti ne dažniau kaip 2 kartus per vegetacijos laikotarpį;

28.5. nenaudoti toksiškų ir labai toksiškų, paženklintų „T“ bei „T+“ augalų apsaugos produktų, vaisių, uogų ir daržovių apsaugai;

28.6. laikantis kiekvienai rūšiai reikalingos fitosanitarinės pertraukos, sudaryti ir vykdyti sėjomainos planą. Reikalavimas netaikomas daugiamečiams sodiniams. Pareiškėjo arba jo įgalioto asmens parašu patvirtinta sėjomainos plano kopija turi būti pateikta Agentūrai patikros vietoje metu;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

28.7. kiekvienais metais, vadovaujantis dirvožemio ir (arba) augalo laboratoriniais tyrimais, sudaryti ir vykdyti tręšimo planą laukams, deklaruojamiems pagal šią veiklą, jei tręšiama mėšlu ir (ar) srutomis daugiau kaip 30 ha žemės ūkio naudmenų per kalendorinius metus. Pareiškėjo arba jo įgalioto asmens parašu patvirtinta tręšimo plano kopija turi būti pateikta Agentūrai patikros vietoje metu;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

29. Vykdydami veiklą „Dirvožemio apsauga“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

29.1. auginti ankštinius augalus ir (arba) jų mišinį ir (arba) įsėti daugiamečių žolių įsėlį:

29.1.1. kai auginami ankštiniai augalai ir (arba) jų mišinys:

29.1.1.1. ankštiniais augalais ir (arba) jų mišiniu užsėtas plotas kiekvienais metais turi sudaryti ne mažiau kaip 20 proc. paramos paraiškoje deklaruoto tiesioginėms išmokoms gauti ariamosios žemės ploto. „Rizikos“ vandens telkinių teritorijoje ankštiniais augalais ir (arba) jų mišiniu užsėtas plotas kiekvienais metais turi sudaryti ne mažiau kaip 30 proc. paramos paraiškoje deklaruoto tiesioginėms išmokoms gauti ariamosios žemės ploto. Ankštinių augalų ir ankštinių augalų mišinių sąrašai pateikiami šių Taisyklių 5 priede;

29.1.1.2. pasėtus ankštinius augalus ir (arba) jų mišinį deklaruoti pasėjimo metais;

29.1.1.3. ankštinius augalus ir (arba) jų mišinį arba jų ražienas suarti pasėjimo metais nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 1 d.;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

29.1.2. kai įsėjamas daugiamečių žolių įsėlis (išskyrus praeitais metais GPŽ ir DGA kodais deklaruotus plotus):

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-446](#), 2020-06-12, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-12948

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

29.1.2.1. iki liepos 1 d. pasėti daugiamečių žolės ne mažesniame kaip 20 proc. nuo paramos paraiškoje deklaruoto tiesioginems išmokoms gauti ariamosios žemės ploto ir išlaikyti 2 metus tame pačiame lauke nuo pasėjimo metų. „Rizikos“ vandens telkinių teritorijoje daugiamečių žolėmis apsėtas plotas turi sudaryti ne mažiau kaip 30 proc. paramos paraiškoje deklaruoto tiesioginems išmokoms gauti ariamosios žemės ploto ir išlaikomas 2 metus tame pačiame lauke nuo įsėjimo metų. Augalų rūšių, tinkamų daugiamečių žolių įsėliui, sąrašas pateikiamas Taisyklių 5 priede. Tuo atveju, jeigu ankstesniais metais laukas buvo deklaruojamas Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų klasifikatoriuje nurodytais GPŽ ir DGA kodais arba daugiamečių žolės buvo įsėtos į prieš tai auginamus javus, pirmaisiais metais daugiamečių žolių įsėti nereikia bei šienavimas taikomas jau pirmais dalyvavimo veikloje metais pagal 19.18.1 papunktį;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Nr. [3D-446](#), 2020-06-12, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-12948

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

29.1.2.2. pasėtas daugiamečių žolės deklaruoti pasėjimo metais;

29.1.2.3. antraisiais metais daugiamečių žolės, jų nenušienavus, suarti nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 1 d.;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

29.2. nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių trąšų einamaisiais metais tuose pagal veiklą deklaruotuose plotuose, kuriuose auginami pasėti ankštiniai augalai ir (arba) jų mišiniai ir (arba) įsėtos daugiamečių žolės;

29.3. plotai, kuriuose pareiškėjai pagal šią veiklą deklaruoja ankštinius augalus ir (arba) jų mišinius ir (arba) daugiamečių žolės, negali būti mažesni nei plotų proporcijos, nurodytos Taisyklių 29.1.1.1 ir 29.1.2.1 papunkčiuose;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

Nr. [3D-554](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13073

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

29.4. deklaruojami ankštiniai augalai ir (arba) jų mišinys ir (arba) įsėjamas daugiamečių žolių įsėlis yra tinkami užskaitai pagal GAAB reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, 8 GAAB standartą „Mažiausia ariamos žemės, skirtos negamybiniais plotams arba objektams, dalis, o visame žemės ūkio paskirties žemės plote – kraštovaizdžio elementų išlaikymas ir draudimas pjauti gyvatvores ir medžius paukščių veisimosi ir jauniklių auginimo sezonu“.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

30. Vykdydami veiklą „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja: vykdyti veiklą tik Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos nustatytuose „Rizikos“ vandens telkinių plotuose. Šie plotai skelbiami PPIS elektroniniame žemėlapyje, sluoksnių sąrašė pažymėjus žymimąją varnelę prie „Rizikos“ vandens telkinių teritorijos. Vykdydami veiklą „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

30.1. pirmaisiais veiklos įgyvendinimo metais iki liepos 1 d. ariamojoje žemėje įsėti daugiamečių žolės. Tuo atveju, jeigu ankstesniais metais laukas buvo deklaruojamas Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų klasifikatoriuje nurodytais GPŽ ir DGA kodais arba daugiamečių žolės buvo įsėtos į prieš tai auginamus javus, pirmaisiais metais daugiamečių žolių įsėti nereikia bei šienavimas pagal 30.3 papunktį taikomas jau pirmaisiais dalyvavimo veikloje metais;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-446](#), 2020-06-12, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-12948

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

30.2. įveistoje daugiamečių ganykloje (pievoje) nenaudoti augalų apsaugos produktų ir mineralinių trąšų. Organines trąšas galima skleisti antraisiais ir vėlesniais metais ne vėliau kaip iki spalio 10 d.;

30.3. antraisiais ir paskesniais metais po įsėjimo pirmąją žolę nupjauti ir išvežti iki rugpjūčio 1 d. Antrąją žolės pjovimą pradėti ne anksčiau kaip rugpjūčio 15 d., šienavimą baigti ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.;

30.4. antrosios pjūties žolę išvežti iki rugsėjo 30 d. Visais atvejais nušienautą žolę išvežti;

30.5. jei ganykloje arba pieva paverstame lauke bus ganomi gyvuliai, ganyti ganiavos laikotarpiu ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG/ha deklaruotame pagal Priemonės veiklą plote. Ganyimo laikotarpis nuo gegužės 1 d. iki spalio 30 d.;

30.6. nenuganytos žolės likučius nušienauti ir išvežti iki spalio 30 d. Kai pareiškėjų arba jų valdos partnerio ar valdoje registruoto šeimos nario nuo praėjusių metų balandžio 1 d. iki einamųjų metų kovo 31 d. laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų metinis vidurkis sudarė mažiau negu 0,3 SG hektarui, nenuganytos žolės likučius būtina nušienauti ir pašalinti nušienautą žolę bei nenuganytos arba nušienautos žolės likučius iki spalio 30 d. Tais atvejais, kai žolėdžių ūkinių gyvūnų metinis vidurkis sudarė 0,3–1 SG hektarui, ir lauke yra aiškių ganyimo požymių (ekskrementų liekanos, išguldyta ir (arba) nuėsta žolė ar kiti požymiai), šių plotų nebūtina papildomai šienauti, o po ganyimo lauke likusi nenuėsta žolė nebus laikoma neatitikimu reikalavimams. Nušienautos ir nenuganytos žolės likučių smulkinimas ir paskleidimas draudžiamas, išskyrus žolės likučius ganytuose plotuose, kai žolėdžių ūkinių gyvūnų metinis vidurkis sudarė 0,5–1 SG (vertinamas visų pagal Priemonės veiklą deklaruojamų pievų plotų ir laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų (galvijų, arklių, avių, ožkų) santykis).

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Nr. [3D-97](#), 2022-02-10, paskelbta TAR 2022-02-10, i. k. 2022-02401

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

30¹. Vykdydami veiklą „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“, “ (Tarpinių augalų sąrašas pateikiamas šių taisyklių 9 priede) pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

30¹.1. po pagrindinio derliaus nuėmimo tarpinius pasėlius rekomenduojama pasėti per savaitę, bet ne vėliau kaip iki rugsėjo 15 d.;

30¹.2. išlaikyti tarpinius pasėlius ant dirvos paviršiaus iki kovo 1 d.;

30¹.3. įterpti tarpinius augalus į dirvą prieš pagrindinės kultūros sėją. Šis papunktis netaikomas naudojantiems bearimes technologijas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

30¹.4. neganyti gyvulių, neruošti pašaro, nešienauti ir nesmulkinti tarpinių pasėlių auginimo laikotarpiu pagal veiklą deklaruotuose plotuose, išskyrus tarpinių pasėlių augalų suvolavimą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

30¹.5. nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių trąšų ir srutų tarpinių pasėlių auginimo laikotarpiu pagal veiklą deklaruotuose plotuose.

30¹.6. *Neteko galios nuo 2023-04-25*

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

30². Vykdydami veiklą „Ražienų laukai per žiemą“ (Ražienų laukams tinkamų augalų sąrašas pateikiamas šių taisyklių 10 priede) pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

30².1. nupjovus javus, neaparti laukų iki kitų metų kovo 1 d.;

30².2. iki ražienas apariant, nenaudoti įsipareigotame plote augalų apsaugos produktų, organinių ir mineralinių trąšų ir srutų po derliaus nuėmimo;

30².3. nekalkinti ir neskusti ražienų;

30².4. nuėmus derlių, sutvarkyti įsipareigotame plote šiaudus, surišti juos į ryšulius (ritinius) ir išvežti iš lauko arba susmulkinti ir paskleisti juos dirvos paviršiuje;

30².5. *Neteko galios nuo 2023-04-25*

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-554](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13073

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

30².6. ražienų laukuose sužėlusių augalų šienavimas ir (arba) smulkinimas draudžiamas.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

Papildyta punktu:

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

31. Pareiškėjo įsipareigojimai gali būti svarstomi iš naujo ir keičiami šiais atvejais:

31.1. kai iš dalies pasikeičia atitinkami privalomi standartai, reikalavimai ir įsipareigojimai, nurodyti Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 28 straipsnio 3 punkte;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

31.2. kai reikia atlikti pakeitimus, kad būtų išvengta Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 43 straipsnyje nurodytos praktikos dvigubo finansavimo, kai tokia praktika iš dalies keičiama;

31.3. kai prisiimti įsipareigojimai trunka ilgiau nei dabartinis programavimo laikotarpis ir pakeitimai yra būtini siekiant pritaikyti įsipareigojimus prie kito programavimo laikotarpio teisinės sistemos.

VIII. PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

32. Pareiškėjas laikomas įgyvendinančiu Priemonę nuo paramos paraiškos pagal atitinkamą Priemonės veiklą pateikimo dienos (paramos paraiškos forma ir paramos paraiškos pildymo instrukcija pateikiama vadovaujantis paramos paraiškos teikimo metu galiojančiomis Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėmis).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

33. Kvietimą teikti paramos paraiškas skelbia Agentūra pagal ministerijos sudarytą grafiką. Kvietimas skelbiamas bent viename iš šalies dienraščių ir Agentūros bei ministerijos interneto svetainėse (ministerijos – www.zum.lt, Agentūros – www.nma.lt).

34. Kvietimas gali būti skelbiamas ir kituose leidiniuose, internete bei kitais būdais.

35. Paramos paraiškų teikimo pradžios data nustatoma kiekvienais metais atskiru žemės ūkio ministro įsakymu. Paramos paraiškų pildymas, deklaruojamų laukų įbraižymas, paramos paraiškų teikimas, pavėluotas paramos paraiškų teikimas ir paramos paraiškų duomenų keitimas vykdomas Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

36. Neteko galios nuo 2017-04-08

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

37. Neteko galios nuo 2017-04-08

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

IX. ADMINISTRAVIMO PROCEDŪROS

38. Priemonę administruoja Agentūra pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo procedūrų aprašus.

39. Agentūra vykdo Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nurodytas funkcijas.

39¹. Pareiškėjai, kurie paramos paraiškas pagal veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ pateikė 2016 metais, vertinami, ar yra susijusios įmonės / kartu veikiančių fizinių asmenų grupė. Agentūra, vertindama pareiškėjų atitiktį šiam reikalavimui, vadovaujasi 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos, Reglamentu (ES) Nr. 1305/2013, Reglamentu (ES) Nr. 1306/2013, Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymu, Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-446](#), 2020-06-12, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-12948

39². Neteko galios nuo 2020-06-16

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-446](#), 2020-06-12, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-12948

Papildyta punktu:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

39³. Agentūra turi teisę paprašyti pareiškėjų pateikti įsipareigojimų įvykdymo įrodymus mobiliąja programėle „NMA agro“. Pareiškėjams nepateikus šių įrodymų Agentūra privalo kitais būdais įsitikinti, kaip laikomasi įsipareigojimų.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

40. VĮ Žemės ūkio duomenų centras (toliau – ŽŪDC) vykdo Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nurodytas funkcijas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-829](#), 2022-12-19, paskelbta TAR 2022-12-19, i. k. 2022-25807

41. Savivaldybės (seniūnijos) vykdo Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nurodytas funkcijas.

42. Melioracijos griovio plotas yra matuojamas nuo melioracijos griovio kranto linijos su vandens paviršiumi iki melioracijos griovio šlaito viršutinės briaunos, o 3 m pločio daugiamečių žolių apsauginė juosta taip pat yra įskaičiuojama į prašomos paramos plotą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

43. Melioracijos griovio šlaito plotas skaičiuojamas taip:

43.1. melioracijos griovio ilgis suskirstomas atkarpomis kas 100 metrų;

43.2. išmatuojamas kiekvienos suskirstytos atkarpos griovio šlaito plotis nuo melioracijos griovio kranto linijos iki melioracijos griovio šlaito viršutinės briaunos. Tais atvejais, kai lieka mažesnė nei 100 m melioracijos griovio atkarpa, išmatuojamas melioracijos griovio pradžios ir pabaigos plotis nuo kranto linijos iki viršutinės briaunos. Tais atvejais, kai yra staigus linijos lūžis (griovio šlaito paaukštėjimas, sumažėjimas ir kt.), griovio plotis pamatuojamas lūžio vietoje;

43.3. apskaičiuojamas vidutinis griovio plotis: išmatuotų atkarpų pločiai sudedami ir padalijami iš atkarpų skaičiaus;

43.4. apskaičiuojamas griovio plotas: vidutinis griovio plotis padauginamas iš griovio ilgio ir apskaičiuojamas hektarais.

43¹. *Neteko galios nuo 2018-06-15*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-385](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-14, i. k. 2018-09946

Papildyta punktu:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

44. Įgyvendinantiesiems veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ parama mokama atsižvelgiant į deklaruotą ir sertifikuotą plotą. Jei sertifikuotas plotas didesnis kaip deklaruotas, parama mokama tik už deklaruotą plotą. Jei sertifikuotas plotas mažesnis už deklaruotą, parama mokama tik už sertifikuotą plotą ir šiuo atveju pareiškėjui ir (arba) paramos gavėjui bus taikomos šiose Taisyklėse numatytos sankcijos dėl neteisingo deklaravimo. Apskaičiuojant galutinį plotą atsižvelgiama ir į patikros metu nustatytus plotus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-386](#), 2015-05-15, paskelbta TAR 2015-05-15, i. k. 2015-07371

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

45. Kompensacinė išmoka įgyvendinantiesiems veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ išmokama vėliausiai iki kitų metų balandžio 30 d., jeigu nenustatyta neatitikčių arba patikra vietoje nebuvo inicijuota.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

46. Pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą užaugintų šviežių vaisių, uogų ir daržovių sertifikavimą ir priežiūrą atlieka Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu paskirtos nepriklausomos sertifikavimo įstaigos (toliau – Sertifikavimo įstaiga).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

47. ŽŪDC iki einamųjų metų birželio 15 d. PPIS atnaujina deklaruoto ploto informaciją pagal Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos pateiktą informaciją dėl maldinės nendrinukės nustatymo fakto įsipareigotuose pagal veiklą „Nykstančio paukščio maldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ plotuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-829](#), 2022-12-19, paskelbta TAR 2022-12-19, i. k. 2022-25807

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

48. Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimas vykdomas Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyta tvarka.

49. Savivaldybės, kurios teritorijoje yra melioracijos grioviai, išduoda rašytinį sutikimą, kuriuo patvirtinama, jog pareiškėjas atliko melioracijos griovio sutvarkymo darbus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos Priemonę „Pelno nesiekiančios investicijos“ ir vykdys tęstinius įsipareigojimus 5, 6 arba 7 metus pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklą „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ ar kitais pagrindais.

50. Agentūrai nustačius, kad tą patį plotą pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklą „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ deklaravo keli pareiškėjai, vykdyti prisiimtus įsipareigojimus galės tas pareiškėjas, kuris yra įvykdes įsipareigojimus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos Priemonę „Pelno nesiekiančios investicijos“ ir turi savivaldybės sutikimą.

51. Pareiškėjų prisiimtų pagal veiklą įsipareigojimų kontrolė atliekama vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos Priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ atitinkamų veiklų aprašymų dalyje „Įsipareigojimų vykdymo patikrinimo metodai“.

X. SANKCIJŲ TAIKYMAS

52. Detali sankcijų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatyta Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo.“

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

53. Paramos gavėjui nesilaikant prisiimtų įsipareigojimų ir (arba) pažeidžiant kitus teisės aktų reikalavimus, numatomos trys privalomų sankcijų rūšys: paramos sumažinimas, paramos neskyrimas ir (arba) paramos susigrąžinimas. Paramos sumažinimas, paramos neskyrimas ir (arba) paramos susigrąžinimas taikomas einamaisiais metais deklaruotų duomenų pagrindu neatsižvelgiant į įsipareigojimų galiojimo laikotarpį.

54. Sankcijos dėl paramos paraiškos ar prašymo dėl paramos paraiškos duomenų keitimo, ne visų plotų deklaravimo, deklaruotą per didelį plotą taikomos pagal 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguoto reglamento (ES) Nr. 640/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskyrimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai, II antraštinės dalies III skyriaus 13 straipsnį, IV skyriaus 16 ir 19 straipsnius.

54¹. *Neteko galios nuo 2023-08-24*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

Papildyta punktu:

Nr. [3D-454](#), 2017-07-10, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-11972

55. Parama sumažinama, jei:

55.1. per įsipareigojimų laikotarpį paramos gavėjo paramos paraiškoje pirmą kartą nurodytas pagal atitinkamą Priemonės veiklą plotas sumažinamas iki 5 proc. ir sumažinto ploto suma neviršija šių Taisyklių 19.4 papunktyje nurodytos pagal veiklą leistinos ribos, parama einamaisiais metais nemokama tik už sumažintą plotą;

55.2. per įsipareigojimų laikotarpį (nuo pirmos paramos paraiškos pateikimo dienos) paramos gavėjo paramos paraiškoje nurodytas pagal atitinkamą Priemonės veiklą plotas sumažinamas daugiau kaip 5 proc. ir sumažinto ploto suma neviršija Taisyklių 19.4 papunktyje nurodytos pagal veiklą leistinos ribos, parama einamaisiais metais nemokama tik už sumažintą plotą ir paramos gavėjas grąžina visą per įsipareigojimų laikotarpį už sumažintą plotą gautą paramą;

55.3. per įsipareigojimų laikotarpį paramos gavėjo paramos paraiškoje nurodytas pagal atitinkamą Priemonės veiklą plotas sumažinamas daugiau kaip 5 proc. ir sumažinto ploto suma viršija šių Taisyklių 19.4 papunktyje nurodytą pagal veiklą leistiną ribą, parama einamaisiais metais nemokama tik už sumažintą plotą ir paramos gavėjas grąžina visą per įsipareigojimų laikotarpį už sumažintą plotą gautą paramą, ir trejiems ateinantiems metams, įvertinus sumažintą plotą, apskaičiuota paramos pagal veiklą suma sumažinama 3 proc.;

55.4. padaro pažeidimą pagal šių Taisyklių 19.3 papunktį, parama einamaisiais metais nemokama už tą plotą, kuris neatitinka paramos paraiškoje nurodyto kontrolinio žemės sklypo lauko ploto (ši nuostata netaikoma veiklos „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ sritims, veikloms „Dirvožemio apsauga“, „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“, „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“ ir „Ražienų laukai per žiemą“);

55.5. paramos gavėjas nesilaiko nurodyto reikalavimo nenaudoti augalų apsaugos produktų, trąšų, kalkinimo priemonių (išmoka mažinama 10 proc. visos apskaičiuotos paramos sumos pagal kiekvieną veiklos reikalavimo pažeidimą atskirai). Tais atvejais, jei nustatomi keli pažeidimai (trąšų ir (arba) augalų apsaugos produktų naudojimas arba kalkinimas), nustatytų sankcijų dydžiai yra sumuojami;

55.6. nesilaiko bent vieno iš šių Taisyklių VII skyriuje atitinkamai veiklai nustatytų reikalavimų (išskyrus reikalavimus nearti pievų ir nesėti jų kultūrinėmis žolėmis, neįrengti naujų drenažo ar laistymo, drėkinimo sistemų, nenaudoti augalų apsaugos produktų, trąšų, kalkinimo priemonių ir reikalavimą naudotis individualiomis specializuotų konsultantų teikiamomis konsultavimo paslaugomis, nustatytą šių Taisyklių 28.1 papunktyje), už kiekvieno reikalavimo nesilaikymą iki 30 proc., bet ne daugiau kaip 2 ha pagal veiklą paramos paraiškoje deklaruoto ploto einamaisiais metais išmoka mažinama 10 proc. visos apskaičiuotos pagal veiklą paramos sumos; už kiekvieno reikalavimo nesilaikymą daugiau kaip 30 proc. arba daugiau nei 2 ha, bet ne daugiau kaip 50 proc. pagal veiklą paramos paraiškoje deklaruoto ploto, einamaisiais metais parama mažinama 50 proc. visos apskaičiuotos pagal veiklą paramos sumos;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-598](#), 2019-10-29, paskelbta TAR 2019-10-29, i. k. 2019-17221

55.7. paramos gavėjas nesilaiko reikalavimo tvarkyti buhalterinę apskaitą, išmoka mažinama 1 proc. visos apskaičiuotos paramos sumos pagal Priemonę;

55.8. paramos gavėjas nesilaiko Pagrindinių reikalavimų, taikomos 1 priedo 3 skiltyje nurodytos sankcijos;

55.9. paramos gavėjas nesilaiko Taisyklių 19.7 papunktyje nurodyto reikalavimo pildyti Augalų apsaugos produktų naudojimo apskaitos žurnalą, 19.8.1 papunktyje nurodyto reikalavimo turėti ir įgyvendinti tręšimo planus, nurodytus Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos apraše, bei 19.8.2 papunktyje nurodyto reikalavimo įvesti į PPIS (adresu <https://paseliai.vic.lt>) duomenis apie panaudotas organines ir (arba) mineralines trąšas, kalkinimo medžiagas, paramos gavėjui taikomos sankcijos vadovaujantis Sankcijų už

kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 9 d. įsakymu Nr. 3D-306 „Dėl Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos patvirtinimo“;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

55.10. paramos gavėjas nesilaiko pagal veiklas nurodytų reikalavimų nearti pievų ir nesėti jų kultūrinėmis žolėmis, neįrengti naujų drenažo ar laistymo sistemų, neįrengti naujų drėkinimo sistemų ir šių reikalavimų pažeidimai sudaro iki 10 proc., bet ne daugiau kaip 2 ha paramos paraiškoje pagal atitinkamą veiklą deklaruoto ploto imtinai, parama sumažinama 20 proc. pagal atitinkamas Priemonės veiklas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-598](#), 2019-10-29, paskelbta TAR 2019-10-29, i. k. 2019-17221

55.11. paramos gavėjas nesilaiko Taisyklių 19.8.2 papunktyje nurodyto reikalavimo įvesti į PPIS (adresu <https://paseliai.vic.lt>) duomenis apie panaudotas organines ir (arba) mineralines trąšas, kalkinimo medžiagas, 19.11 ir 19.11¹ papunktyje nurodyto reikalavimo pildyti Atliktų ūkio darbų žurnalą, išmoka mažinama 1 proc. visos apskaičiuotos paramos sumos pagal atitinkamą Priemonės veiklą už kiekvieno šiame punkte įvardyto žurnalo nepildymą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-316](#), 2024-04-22, paskelbta TAR 2024-04-22, i. k. 2024-07284

55.12. paramos gavėjas nesilaiko reikalavimo dėl gyvulių ganyimo intensyvumo pagal veiklas: „Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“, „Specifinių pievų tvarkymas“, „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“, „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“, „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“, „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“, „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

55.13. paramos gavėjas, dalyvaujantis įgyvendinant veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“, nesinaudoja privalomomis individualiomis specializuotų konsultantų teikiamomis konsultavimo paslaugomis Taisyklių 28.1 papunktyje nustatyta tvarka, parama einamaisiais metais sumažinama 20 proc. pagal veiklą;

55.14. įvertinus 2016 metais pateiktas paramos paraiškas nustatoma, kad veikloje „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ dalyvaujantis pareiškėjas yra susijusi įmonė / kartu veikiančių fizinių asmenų grupė, parama pagal šią veiklą teikiama šiuos pareiškėjus skaičiuojant kaip vieną pareiškėją ir išmokama vadovaujantis Agentūros nustatyta tvarka;

55.15. pareiškėjas nesilaiko žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijų (bent vieno iš jų), nurodytų Taisyklių 19.18 papunktyje, taikomi reglamente (ES) Nr. 640/2014 nustatyti sankcijų dydžiai pagal kiekvieną Priemonės veiklą atskirai, išskyrus veiklą „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“;

55.16. jei nustatoma, kad pareiškėjai yra susijusios įmonės/kartu veikiančių fizinių asmenų grupė, parama teikiama šiuos pareiškėjus skaičiuojant kaip vieną.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Nr. [3D-554](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13073

56. Parama neskiriama:

56.1. kai, paramos gavėjas, kurio prisiimti įsipareigojimai nėra pasibaigę, tačiau yra bankrutuojantis ar jo veikla likviduojama;

56.2. parama pagal atitinkamas Priemonės veiklas einamaisiais metais neskiriama:

56.2.1. kai nesilaikoma įsipareigojimo kasmet teikti paramos paraišką, kai vėlavimas nepriklauso nuo pareiškėjo valios, pareiškėjas ar jo įpėdinis per 15 darbo dienų nuo tada, kai atsiranda tokia galimybė, pateikia prašymą ir dokumentus su nurodyta paramos paraiškos nepateikimo priežastimi, šie dokumentai priimami iki einamųjų metų spalio 31 d. Nepateikus paramos paraiškos ir dokumentų su nurodyta paramos paraiškos nepateikimo priežastimi, taikomos šių Taisyklių 57.2 papunkčio nuostatos;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-454](#), 2017-07-10, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-11972

56.2.2. kai nesilaikoma veiklose nurodytų reikalavimų nearti pievų ir nesėti jų kultūrinėmis žolėmis, neįrengti naujų drenažo ar laistymo sistemų, neįrengti naujų drėkinimo sistemų, nustačius pažeidimų daugiau kaip 10 proc. arba daugiau kaip 2 ha proc., paramos paraiškoje deklaruoto ploto imtinai, parama pagal atitinkamas Priemonės veiklas nemokama;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-598](#), 2019-10-29, paskelbta TAR 2019-10-29, i. k. 2019-17221

56.2.3. kai nesilaikoma daugiau kaip 50 proc. paramos paraiškoje deklaruotame plote reikalavimo dėl susmulkintos nušienautos žolės paskleidimo draudimo ar bent vieno iš įsipareigojimų, nurodytų šių Taisyklių VII skyriuje atitinkamai veiklai (išskyrus reikalavimus nearti pievų ir nesėti jų kultūrinėmis žolėmis, neįrengti naujų drenavimo ar laistymo, drėkinimo sistemų, nenaudoti augalų apsaugos produktų, trąšų, kalkinimo priemonių ir reikalavimą naudotis individualiomis specializuotų konsultantų teikiamomis konsultavimo paslaugomis, nustatytą šių Taisyklių 28.1 papunktyje);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-598](#), 2019-10-29, paskelbta TAR 2019-10-29, i. k. 2019-17221

56.2.4. *Neteko galios nuo 2017-04-08*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

56.2.5. kai nesilaikoma reikalavimo dėl nustatyto gyvulių ganymo intensyvumo ar atitinkamo gyvulių skaičiaus daugiau kaip 50 proc. pagal veiklą deklaruoto ploto;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

56.3. parama pagal visą Priemonę einamaisiais metais neskiriama pareiškėjui ar paramos gavėjui, neleidusiam atlikti patikros vietoje visuose arba dalyje deklaruotų laukų. Jei pareiškėjas ar paramos gavėjas patikros vietoje metu neleidžia atlikti laikomų ūkinių gyvūnų patikros, nesudaro tinkamų sąlygų ar nepateikia dokumentų, susijusių su prisiimtų įsipareigojimų vykdymu, laikoma, kad jis įsipareigojimo nesilaiko (išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus, kai pareiškėjui ar paramos gavėjui, neturinčiam reikiamų dokumentų patikros vietoje metu, leidžiama per nustatytą laikotarpį pateikti juos Agentūrai);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

56.4. jei įvertinus 2016 metais pateiktas paramos paraiškas nustatomas šių Taisyklių 12.10 ir (arba) 12.11 papunktyje nurodytų reikalavimų pažeidimas pagal veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema. Jei įvertinus nuo 2018 metais pateiktas paramos

paraiškas nustatomas šių Taisyklių 12.11 papunktyje nurodytų reikalavimų pažeidimas pagal veiklą „Ražienų laukai per žiemą“;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

56.5. jei nevykdomas šių Taisyklių 12.3 papunktyje nurodytas reikalavimas panaikinti išskolinimą iki nustatytos datos, parama einamaisiais metais nemokama, tačiau prisiimti išsipareigojimai pagal Priemonės veiklą nenutrūksta;

Papildyta punktu:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

56.6. tais atvejais, kai pareiškėjai neatitinka 29.1.1.1, 29.1.2.1, 30¹.1 ir 30².1 papunkčiuose nustatytų reikalavimų, parama einamaisiais metais pagal atitinkamą veiklą neskiriama;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

56.7. jeigu Sertifikavimo įstaigos, sertifikuodamos pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą užaugintus šviežius vaisius, uogas ir daržoves, jų auginimo lauką įvardija kaip „ypatingai mažas derlius“ arba „nenuimtas derlius“, parama einamaisiais metais už šiuos laukus neskiriama. Tais atvejais, kai pareiškėjo laukai sertifikuojant buvo įvardyti kaip „ypatingai mažas derlius“, tačiau jie buvo paveikti nenugalimos jėgos (force majeure) ir išimtinių aplinkybių, nurodytų Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 2 straipsnio 2 dalies c papunktyje ir susijusių su meteorologiniais ar hidrologiniais reiškiniais, ūkio subjektas sertifikavimo įstaigai turi pateikti pažymą dėl ypatingai mažo derliaus ir (arba) dėl derliaus nebuvimo, išduotą savivaldybės. Tačiau, jei dėl tos pačios priežasties buvo paskelbta valstybės ar savivaldybės lygio ekstremali situacija, sertifikavimo įstaigai pateikti tai patvirtinančių dokumentų nereikia.

Jei vertinamoje teritorijoje buvo paskelbta valstybės ar savivaldybės lygio ekstremali situacija arba ūkio subjektas sertifikavimo įstaigai pateikė pažymą dėl meteorologinių ar hidrologinių reiškinų paveiktų laukų, laukas įvardijamas kaip „ypatingai mažas derlius dėl meteorologinių ar hidrologinių reiškinų“ arba „nenuimtas derlius dėl meteorologinių ar hidrologinių reiškinų“. Tokiais atvejais pareiškėjai Agentūros neinformuoja ir jiems šiame papunktyje nurodyta sankcija netaikoma.

Kitais atvejais, kai pareiškėjo laukai sertifikuojant buvo įvardyti kaip „ypatingai mažas derlius“, tačiau jie buvo paveikti nenugalimos jėgos (force majeure) ir išimtinių aplinkybių, nurodytų reglamento (EB) Nr. 1306/2013 2 straipsnio 2 dalies c papunktyje, ir pareiškėjas per 15 darbo dienų nuo dienos, kurią pareiškėjui ar jo įgaliotam asmeniui atsiranda galimybė tai padaryti, pateikė Agentūrai nenugalimos jėgos (force majeure) ir išimtinių aplinkybių patvirtinimo dokumentus (paaiškinimą ir informaciją pagrindžiančius dokumentus), pareiškėjui šiame papunktyje nurodyta sankcija netaikoma.

Šio papunkčio nuostatos netaikomos 2023 m. paraiškoms.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-554](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13073

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

56.8. tais atvejais, kai pareiškėjai neatitinka 29.1.1.1, 29.1.2.1, 30¹.1 ir 30².1 papunkčiuose nustatytų reikalavimų, parama einamaisiais metais pagal atitinkamą veiklą neskiriama;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-554](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13073

56.9. einamaisiais metais, kai pažeidimas už nesutvarkytus plotus pagal veiklą „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ nustatytas dvejus paraiškų teikimo metus iš eilės, nepriklausomai nuo nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

56.10. jei paramos gavėjas iki kitų metų kovo 1 d. nepateikia nuotraukų iš laukų, deklaruojamų pagal veiklą „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“, naudodamasis mobiliąja programėle „NMA agro“, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (*force majeure*) aplinkybės.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

57. Paramos susigrąžinimas taikomas:

57.1. per įsipareigojimų laikotarpį pakartotinai padarius tą patį pažeidimą, numatytą šių Taisyklių 56.2.3 papunktyje;

57.2. jei nutraukiamas įsipareigojimų pagal veiklas vykdymas nepasibaigus įsipareigojimų laikotarpiui;

57.3. kai pareiškėjas, įvykdes įsipareigojimus pagal priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Labiausiai nykstančių rūšių buveinių ir EB svarbos natūralių buveinių išsaugojimas“, toliau tęsia prisiimtus įsipareigojimus pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas turėdamas mažesnę nei pradinę pagal priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Labiausiai nykstančių rūšių buveinių ir EB svarbos natūralių buveinių išsaugojimas“ deklaruotą plotą (ne daugiau kaip 5 proc. mažesnę plotą), parama pirmaisiais deklaravimo metais susigrąžinama iš gautos paramos pagal priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Labiausiai nykstančių rūšių buveinių ir EB svarbos natūralių buveinių išsaugojimas“;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

57.4. kai pareiškėjas per įsipareigojimų laikotarpį sumažina pagal veiklą deklaruotą plotą daugiau kaip 10 proc., pagal šių Taisyklių 19.4.1–19.4.2 papunkčius.

57.5. jei įvertinus 2016 metais pateiktas paramos paraiškas nustatomas šių Taisyklių 12.10 ir (arba) 12.11 papunktyje nurodytų reikalavimų pažeidimas pagal veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema;“.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

58. Paramos susigrąžinimas netaikomas nutraukus įsipareigojimų pagal veiklas vykdymą nepasibaigus įsipareigojimų laikotarpiui, kai:

58.1. *Neteko galios nuo 2017-07-13*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-454](#), 2017-07-10, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-11972

58.2. valdos perėmėjas su valda arba dalimi valdos perima perleidėjo prisiimtus įsipareigojimus;

58.3. nuomojamos ar panaudos sutarties pagrindu valdomos valstybinės žemės nuomos ar panaudos sutartis nutraukiama valstybės iniciatyva;

58.4. valstybės iniciatyva nustatomas servitutas pareiškėjo (paramos gavėjos) deklaruoto pagal veiklą ploto daliai.

58.5. Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija patikslina elektroninio žemėlapiu, esančio PPIS, sluoksnius, ir dėl to sumažėja arba panaikinami nustatyti pagal priemonės veiklas „Specifinių pievų tvarkymas“, „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“, „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“, „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ ir „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ deklaruoti plotai.

Šio papunkčio nuostatos taikomos pareiškėjams ir paramos gavėjams, pateikusiems paramos paraiškas 2019 m. ir kiekvienais paskesniais metais.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

58.6. kai pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas einamaisiais metais nesilaikė įsipareigojimų dėl objektyvių aplinkybių (kai lauke ar jo dalyje buvo tvarkomas valstybės turtas (melioracijos grioviai) ir pan.) ir jeigu pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas nuo šiame papunktyje nurodytų aplinkybių sužinojimo nedelsdamas raštu, bet ne vėliau kaip per 15 darbo dienų, informavo Agentūrą;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

58.7. kai atnaujinamas KŽS_DR5LT, ploto būklė vietovėje nepakinta, o minėtas plotas tampa paramai netinkamas dėl pasikeitusių teisės aktų reikalavimų ir dėl to sumažėja deklaruoti plotai;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-446](#), 2020-06-12, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-12948

58.8. kai nuomojamos ar panaudos rašytinės sutarties pagrindu valdomos privačios žemės nuomos ar panaudos rašytinė sutartis nutraukiama nuomotojo reikalavimu / iniciatyva arba nepratęsiama, suėjus nuomos terminui;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

58.9. kai deklaruojamo lauko dalys patenka į kito asmens nuomos pagrindais valdomus valstybinės žemės plotus, kurie ankstesniais metais buvo paramos gavėjo deklaruojami pagal dirbimo (priežiūros) faktą.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

59. Jei pažeidimai buvo padaryti dėl aplinkybių, nurodytų Reglamento (EB) Nr. 1306/2013 2 straipsnio 2 dalyje, sankcijos netaikomos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

60. Paramos gavėjas ar jo įgaliotasis asmuo raštu praneša Agentūrai apie šių Taisyklių 59 punkte numatytų aplinkybių atsiradimą, kartu pateikdamas įrodymo dokumentus, per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kurią paramos gavėjas ar jo įgaliotasis asmuo gali tai padaryti.

61. Sankcijos už kompleksinės paramos reikalavimų nesilaikymą patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-306 „Dėl sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimo taikymo metodikos patvirtinimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

62. Einamaisiais metais taikomų sankcijų suma negali viršyti 100 proc. mokėtinos paramos sumos.

63. Agentūra turi teisę ankstesniais ar einamaisiais metais pateiktas paraiškas administruoti iš naujo bei priimti sprendimus dėl reikalavimo gražinti visą ar dalį išmokėtos paramos sumos ir (arba) taikyti kitas poveikio priemones už su prašoma arba gauta parama susijusių įsipareigojimų nevykdymą ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymą atlikusi administracinį patikrinimą ir (arba) patikrą vietoje tada, kai pareiškėjas nesilaikė paramos suteikimo ar paraiškoje numatytų reikalavimų, ar pažeidė paramos gavimo ir naudojimo sąlygas, kaip nurodyta Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių 113 punkte.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-446](#), 2020-06-12, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-12948

Nr. [3D-97](#), 2022-02-10, paskelbta TAR 2022-02-10, i. k. 2022-02401

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

XI. VALDOS PERDAVIMAS

64. Žemės ūkio valdos išregistravimo atveju, kai valda išregistruojama iki einamųjų metų gruodžio 31 d., pareiškėjas nebetenka teisės į jam priklausiusią paramą, o tais atvejais, kai parama ar jos dalis iki einamųjų metų gruodžio 31 d. pareiškėjui jau išmokėta, jis privalo paramą gražinti.

65. Paramos gavėjui perdavus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre įregistruotas valdas, parama teikiama valdos perėmėjui. Valda arba dalis valdos, perduota valdos perėmėjui, gali būti perduota su nedideliu valdos ploto, kurio atžvilgiu taikomi įsipareigojimai, sumažinimu, tai yra iki 10 proc. imtinai.

66. Jei visa valda arba dalis valdos perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paramos paraišką, bet dar neįvykdęs visų reikalavimų, nustatytų pagal Priemonės veiklas, valdos perdavėjui parama neskiriama. Tokiu atveju parama skiriama valdos perėmėjui, jei:

66.1. valdos perėmėjas nuo paraiškų teikimo laikotarpio pabaigos iki lėšų pervedimo pareiškėjui dienos praneša Agentūrai apie valdos perėmimą, pateikdamas pranešimą apie valdos perėmimą, prašymą skirti paramą. Valdos perdavimo atveju, kai valdos perdavėjas yra miręs, valdos perėmėjas pateikia valdos perėmimo fakto patvirtinimo dokumentus (žemės, kito nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo, nuomos, panaudos ar kitos sutarties kopiją, paveldėjimo teisės liudijimo kopiją ar pan.) bei, esant daugiau nei vienam paveldėtojų, jų sutikimus, kad valdos perėmėjas perimtų valdą ir gautų paramą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

Nr. [3D-446](#), 2020-06-12, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-12948

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

66.2. valdos arba dalies valdos perėmėjas prisiima atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų ir vykdyti reikalavimus, kurie kyla iš perdavėjo paramos paraiškos pagal Priemonės veiklas;

66.3. valdos perdavėjas neturi įsiskolinimų Agentūrai, Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui (netaikoma

perdavėjams, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra atidėti socialinio draudimo įmokų ir (arba) mokesčių mokėjimo terminai).

67. Valdos ir dalies valdos perleidėjas / perėmėjas nuo valdos perleidimo / perėmimo dienos privalo atnaujinti pasikeitusius valdos registravimo duomenis Valdų registre, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“, reikalavimais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

68. Jei visa valda arba dalis valdos pagal šią priemonę perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paramos paraišką, jis turi informuoti Agentūrą apie valdos perdavimą (išskyrus valdos perdavėjo mirties ir ilgalaikio profesinio nedarbingumo atvejus, kai prisiimti atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų ir informuoti Agentūrą apie valdos perėmimą pagal šių Taisyklių 66.1 ir 66.2 papunkčiuose nustatytus reikalavimus turi valdos perėmėjas).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-454](#), 2017-07-10, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-11972

69. Valdos arba dalies valdos perėmėjas prisiima atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų, kurie kyla iš perdavėjo paramos paraiškos pagal Priemonę.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

XII. SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

70. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, nesutinkantis su Agentūros priimtais sprendimais ar veiksmais (neveikimu), turi teisę juos apskūsti.

71. Agentūros konkrečių valstybės tarnautojų ir (arba) darbuotojų veiksmus (neveikimą) pareiškėjas gali apskūsti Agentūros direktoriui raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius veiksmus (neveikimą).

72. Agentūros sprendimai arba veiksmai (neveikimas) gali būti skundžiami Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

72¹. Agentūra gali sustabdyti paramos paraiškos administravimą Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyta tvarka.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

XIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

73. Už paramos paraiškoje, žemėlapių fragmentuose bei kituose dokumentuose pateiktų duomenų teisingumą atsako juos pateikę pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai.

74. Informaciją apie savo duomenis pareiškėjas gali rasti Portale arba teirautis Agentūroje telefonais, nurodytais Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt, elektroniniu paštu (info@nma.lt) arba raštu ar atvykęs į Agentūrą (Blindžių g. 17, Vilnius), taip pat informacijos gali kreiptis į savivaldybes (seniūnijas) arba konsultavimo biurus. Pareiškėjas, teikdamas prašymą raštu ar elektroniniu paštu, turi nurodyti savo vardą, pavardę ir (arba)

asmens kodą (fizinis asmuo), įmonės pavadinimą ir kodą (juridinis asmuo), adresą, telefono numerį, valdos numerį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

75. Už pareiškėjų ir (arba) paramos gavėjų informavimą paramos teikimo klausimais, paramos paraiškų bei kitų dokumentų priėmimą, patikrinimą, registravimą, duomenų įvedimą į informacinę sistemą bei perdavimą ŽŪDC jo nustatyta tvarka ir terminais atsakingos savivaldybės (seniūnijos).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-829](#), 2022-12-19, paskelbta TAR 2022-12-19, i. k. 2022-25807

76. Už paramos paraiškų administravimą, administracinę patikrą, patikrą vietoje ir nuotolinę patikrą, paramos dydžio apskaičiavimą ir išmokėjimą bei sankcijų taikymą paramos gavėjams, lėšų apskaitą, ataskaitų teikimą atsako Agentūra.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

77. Už pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą užaugintų šviežių vaisių, uogų ir daržovių sertifikavimą ir priežiūrą atsako Sertifikavimo įstaiga.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

78. Pareiškėjai, gavę išmokas neteisėtai, arba asmenys, prisidėję prie neteisėtų išmokų gavimo (sąmoningai patvirtinę klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

79. Paramos paraiškos pildymas ir registravimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

80. Paramos paraiškų vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

81. Paramos lėšų išmokėjimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

82. Apskundimo tvarką ir kitą šiose taisyklėse nepateiktą informaciją reglamentuoja Administravimo taisyklės ir kiti teisės aktai.

83. Šios Taisyklės gali būti keičiamos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

84. Pasikeitus šiose Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos tų teisės aktų nuostatos.

85. Pasikeitus šioms taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems pareiškėjams, išskyrus atvejus, kai pakeitimo įsakyme numatyta kitaip.

86. Pasikeitus taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų
 programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga
 ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių
 1 priedas

**PRIEMONĖS „AGRARINĖ APLINKOSAUGA IR KLIMATAS“ PAGRINDINIŲ
 REIKALAVIMŲ IR SANKCIJŲ SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Pagrindiniai reikalavimai pagal veiklas	Priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklos	Sankcija už pagrindinio reikalavimo nesilaikymą dalyvaujant vienoje ir (arba) keliose programose (veiklose)
1.	Žemės ūkio veiklos subjektai, norintys naudoti vandenį laistymui, privalo laikytis paviršinių vandens telkinių naudojimo vandeniui išgauti nustatytų sąlygų ir reikalavimų, nurodytų Paviršinių vandens telkinių naudojimo vandeniui išgauti tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. D1-302 „Dėl Paviršinių vandens telkinių naudojimo vandeniui išgauti tvarkos aprašo patvirtinimo“.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“	1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio
2.	Per metus į dirvą patenkančio azoto (tręšiant mėšlu, srutomis ir ganant gyvulius) kiekis negali viršyti 170 kg į ha.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančio paukščio maldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančio paukščio maldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Tausojanti aplinką vaisių ir	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“

		daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“ „Ražienų laukai per žiemą“	
3.	Laikymo vietoje (bandoje) laikomi galvijai, avys, ožkos ir kiaulės turi būti laiku paženklinoti (kiaulės ženklinamos tik perkeliant) ir užregistruoti.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“	1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio
4.	<i>Neteko galios nuo 2021-05-07</i>		
5.	Jei žemės ūkio valdoje yra naudojami profesionaliajam naudojimui skirti augalų apsaugos produktai, turi būti pildomas augalų apsaugos produktų naudojimo apskaitos žurnalas pagal Augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, saugojimo, naudojimo, tiekimo rinkai taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 „Dėl Augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, saugojimo, naudojimo, tiekimo rinkai taisyklių patvirtinimo“, nustatytą formą ir naudojami tik Lietuvos Respublikoje registruoti augalų apsaugos produktai.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“ „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
6.	Draudžiama tręšti mėšlu ir (ar) srutomis nuo birželio 15 d. iki rugpjūčio 1 d., išskyrus pūdymus, pievas, ganyklas ir plotus, kuriuose bus auginami žiemkenčiai.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų arba	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“

		<p>daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“</p> <p>„Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“</p> <p>„Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“</p>	
7.	Draudžiama tręsti ant išalusios ar apsemtos, ar apsnigtos žemės.	<p>„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“</p> <p>„Specifinių pievų tvarkymas“</p> <p>„Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“</p> <p>„Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“</p> <p>„Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“</p> <p>„Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“</p> <p>„Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“</p> <p>„Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“</p> <p>„Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“</p> <p>„Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“</p> <p>„Dirvožemio apsauga“</p> <p>„Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“</p> <p>„Ražienų laukai per žiemą“</p>	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas.“
8.	Su pesticidais gali dirbti tik apmokyti asmenys, susipažinę su preparatų savybėmis ir darbo saugos reikalavimais.	<p>„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“</p> <p>„Specifinių pievų tvarkymas“</p> <p>„Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“</p> <p>„Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“</p> <p>„Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“</p> <p>„Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“</p> <p>„Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“</p> <p>„Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“</p> <p>„Tausojanti aplinką vaisių ir</p>	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“

		<p>daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“ „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“ „Ražienų laukai per žiemą“</p>	
9.	<p>Asmenys, naudojantys profesionaliajam naudojimui skirtus augalų apsaugos produktus, turi turėti žemės ūkio mokslų diplomą arba pažymėjimą, kad yra baigę mokymo apie augalų apsaugą kursą.</p>	<p>„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“ „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“ „Ražienų laukai per žiemą“</p>	<p>1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“</p>
10.	<p>Augalų apsaugos produktams skirti purkštuvai turi turėti standartinių purkštuvų atitikties pažymėjimus.</p>	<p>„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“</p>	<p>1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“</p>

		<p>„Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“</p> <p>„Dirvožemio apsauga“</p> <p>„Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“</p> <p>„Ražienų laukai per žiemą“</p>	
11.	<p>Baigus darbą, purkštuvus turi būti išplautas. Plovimo vanduo gali būti purškiamas ant tų pačių apdorojamų augalų. Draudžiama plauti purkštuvus arba išpilti tam panaudotą vandenį ten, kur vanduo gali nutekėti į kanalizaciją arba kitus vandens telkinius.</p>	<p>„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“</p> <p>„Specifinių pievų tvarkymas“</p> <p>„Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“</p> <p>„Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“</p> <p>„Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“</p>	<p>1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“.</p>
12.	<p>Žemės ūkio augalai bei jų ražienos, žolė ganyklose arba pievose, taip pat daugiametėse ganyklose arba pievose negali būti deginami, išskyrus atvejus, numatytus Aplinkos apsaugos reikalavimuose lauko sąlygomis deginant augalus ar jų dalis, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. 269 „Dėl Aplinkos apsaugos reikalavimų lauko sąlygomis deginant augalus ar jų dalis patvirtinimo“.</p>	<p>„Specifinių pievų tvarkymas“</p> <p>„Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“</p> <p>„Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“</p> <p>„Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“</p> <p>„Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“</p> <p>„Dirvožemio apsauga“</p> <p>„Ražienų laukai per žiemą“</p>	<p>1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio</p>
13.	<p>Valstybės saugomi botaniniai gamtos paveldo objektai – medžiai ir krūmai, augantys deklaruotuose plotuose, negali būti iškertami, išskyrus atvejus, jei medžiai, krūmai yra nulaužti ar išversti vėjo ar sniego, taip pat nudžiūvę medžiai, krūmai, keliantys grėsmę žmonėms, pastatams, eismui, kaip numatyta Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 metų, apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 3D-932 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 metų, aprašo patvirtinimo“.</p>	<p>„Specifinių pievų tvarkymas“</p> <p>„Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“</p> <p>„Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“</p>	<p>1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio</p>

14.	Deklaruotame plote, kuris yra „Natura 2000“ teritorijoje, esančios natūralios ganyklos arba pievos neturi būti suartos, persėtos kultūrinėmis žolėmis ar apšodintos mišku. Taikoma tik toms teritorijoms, kuriose šios veiklos yra draudžiamos pagal Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą bei kitus veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančius dokumentus.	„Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“	1 proc. už lauką, kuriame nustatytas pažeidimas, neskiriama
15.	Jei deklaruotas plotas tręšiamas nuotekų dumbliu, būtina turėti su savivaldybe, kurios teritorijoje vykdomas tręšimas, ir su Aplinkos apsaugos agentūra suderintą tręšimo planą, parengtą pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 349 „Dėl Nuotekų dumblo tvarkymo ir panaudojimo reikalavimų patvirtinimo“ nustatytus reikalavimus.	„Specifinių pievų tvarkymas“	1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio
16.	Draudžiama nuotekas, užterštas pavojingomis medžiagomis, nurodytomis Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 472 „Dėl Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklių patvirtinimo“, 1 ir 2 prieduose, tiesiogiai ar netiesiogiai išleisti į požeminį vandenį (t. y. vanduo, kuris yra po žeme ir tiesiogiai liečiasi su dirva ar podirviu). Pavojingos medžiagos turi būti laikomos taip, kad būtų išvengta jų tiesioginio ar netiesioginio patekimo į požeminį vandenį. Pavojingų medžiagų talpyklos (pvz., kuro talpyklos, augalų apsaugos priemonių ar mineralinių trąšų pakuotės, pavojingų medžiagų laikymo konteineriai) turi būti sandarios, be įtrūkimų ar kitokių mechaninių pažeidimų ir laikomos ant nelaidaus pagrindo, kuris	„Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“	1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio

	apsaugotų nuo pavojingų medžiagų patekimo ant žemės.		
17.	Draudžiama kultivuoti žemę, naudoti trąšas ir pesticidus vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose.	„Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
18.	Draudžiama naudoti trąšas vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Dirvožemio apsauga“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
19.	Draudžiama paskleisti mėšlą ir (ar) srutas vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose, kaip tai nustatyta Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.	„Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“ „Ražienų laukai per žiemą“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
20.	Draudžiama skystąjį mėšlą ir srutas skleisti paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose ir arčiau kaip 2 m iki melioracijos griovių viršutinių briaunų.	„Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Dirvožemio apsauga“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir

			naminių paukščių išsaugojimas“
21.	Statesniuose negu 12 proc. šlaituose neauginti kaupiamųjų žemės ūkio augalų (bulvių, pašarinių ir cukrinių runkelių, kitų šakniavaisių ir šakniagumbių).	„Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“	1 proc. už lauką, kuriame nustatytas pažeidimas, neskiriama
22.	Asmenys, tręšiantys mėšlu ir (ar) srutomis daugiau kaip 30 ha žemės ūkio naudmenų per kalendorinius metus, privalo turėti nustatytus reikalavimus atitinkantį tręšimo planą.	„Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
23.	Asmenys turi būti registruoti integruotos kenkėjų stebėjimo sistemos naudotojais ir registruoti įrašus apie šios sistemos naudojimą.	„Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“	1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio
24.	Turi būti laikomasi žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijų, nurodytų Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių III skyriuje.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“ „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“ „Ražienų laukai per žiemą“ Žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijai, kurie taikomi atitinkamoms priemonės veikloms, nurodyti Taisyklių 19.18.1–19.18.5	1 proc. už kiekvieno žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijaus nesilaikymą pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ ir veiklas „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“, „Nykstančio paukščio meldinės nendrinukės buveinių saugojimas šlapynėse“ ir „Melioracijos griovių šlaitų

		papunkčiuose.	priežiūra“, kurios yra įgyvendinamos ne žemės ūkio naudmenose.
--	--	---------------	--

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013
 Nr. [3D-454](#), 2017-07-10, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-11972
 Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554
 Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191
 Nr. [3D-554](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13073
 Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607
 Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006
 Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818
 Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

2 priedas. Neteko galios nuo 2022-05-13

Priedo naikinimas:

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013
 Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų
programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir
klimatas“ įgyvendinimo taisyklių
3 priedas

Skirtingų rūšių gyvūnų vieneto atitikties sutartiniam gyvuliui lentelė:

Nr.	Ūkiniai gyvūnai	Vieno ūkinio gyvūno vertė SG
1.	Karvės, buliai, vyresni nei 2 m.	1
2.	Galvijai (prieauglis) nuo 1 iki 2 m.	0,7
3.	Veršeliai iki 1 m.	0,25
4.	Taurieji elniai, Dovydo elniai	0,2
5.	Danieliai, dėmėtieji elniai	0,11
6.	Bizonai, stumbrai	0,6
7.	Avys, ožkos	0,07
8.	Arkliai nuo 1 m.	1
9.	Kumeliukai iki 1 m.	0,4
10.	Paršavedės (su paršeliais žindukliais), kuiliai	0,35
11.	Paršeliai nuo 7 iki 32 kg (3 mėn.)	0,01
12.	Kiaulės nuo 3 iki 8 mėn.	0,1
13.	Kiaulės nuo 8 mėn.	0,11

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

TINKAMŲ PARAMAI GAUTI PAGAL VEIKLOS „MEDINGŪJŲ AUGALŲ ARBA DAUGIAMEČIŲ ŽOLIŲ JUOSTOS AR LAUKAI ARIAMOJOJE ŽEMĖJE“ SRITIS AUGALŲ SĄRAŠAS

1. ĮGYVENDINANT VEIKLĄ „MEDINGŪJŲ AUGALŲ JUOSTOS AR LAUKAI ARIAMOJOJE ŽEMĖJE“:

1. Apyninė liucerna (*Medicago lupulina*).
2. Australinė pilkoji arba sidabrinė zunda (*Eryngium*).
3. Baltasis dobilas (*Trifolium repens*).
4. Bandrenis (*Echinops*).
5. Barkūnas baltažiedis (*Melilotus albus*).
6. Barkūnas geltonžiedis (*Melilotus officinalis*).
7. Darželinė žiomenė (*Dracocephalum moldavica*).
8. Facelija (*Phacelia tanacetifolia*).
9. Garstyčia (*Sinapis*).
10. Judra (*Camelina*).
11. Katžolė (*Nepeta*).
12. Kvapioji aniužė (*Elscholtzia ciliata*).
13. Mėlynžiedė liucerna (*Medicago sativa*).
14. Ožiarūtis (*Galega orientalis*).
15. Paprastasis čiobrelis (*Thymus serpyllum*) ir kt. rūšys.
16. Paprastasis ežeinis (*Echium vulgare*).
17. Paprastasis garždenis (*Lotus corniculatus*).
18. Paprastasis kmynas (*Carum carvi*).
19. Paprastasis raudonėlis (*Origanum vulgare*).
20. Rausvasis dobilas (*Trifolium hybridum*).
21. Raudonasis dobilas (*Trifolium pratense*).
22. Sėjamasis esparcetas (*Onobrychis vicifolia*).
23. Šiurkščioji taukė (*Symphytum officinale*).
24. Tikroji levanda (*Lavandula angustifolia*).
25. Vaistinė agurklė (*Borago officinalis*).
26. Vaistinė juozažolė (*Hyssopus officinalis*).
27. Vaistinė melisa (*Melisa officinalis*).

2. ĮGYVENDINANT VEIKLĄ „DAUGIAMEČIŲ ŽOLIŲ JUOSTOS AR LAUKAI ARIAMOJOJE ŽEMĖJE“

Daugiamečių žolių, iš kurių sudaromas mišinys, sąrašas:

1. Aliejinis ridikas (*Raphanus sativus* L. var. *oleiformis* Pers.).
2. Barkūnas (*Melilotus*).
3. Baltoji smilga (*Agrostis stolonifera*).
4. Beginklė dirsuolė (*Bromopsis inermis* Holub).
5. Dobilas (*Trifolium*).
6. Esparcetas (*Onobrychis*).
7. Facelija (*Phacelia tanacetifolia*).
8. Paprastasis garždenis (*Lotus corniculatus*).

9. Liucerna (*Medicago*).
10. Nendrinis dryžutis (*Phalaris arundinacea*).
11. Nendrinis eraičinas (*Festuca arundinacea*).
12. Ožiarūtis (*Galega orientalis*).
13. Paprastoji miglė (*Poa trivialis*).
14. Paprastoji šunažolė (*Dactylis glomerata*).
15. Pašarinis motiejukas (*Phleum pratense*).
16. Pelkinė miglė (*Poa palustris*).
17. Pievinė miglė (*Poa pratensis*).
18. Pievinis pašiaušėlis (*Alopecurus pratensis*).
19. Raudonasis dobilas (*Trifolium pratense*).
20. Raudonasis eraičinas (*Festuca rubra*).
21. Rausvasis dobilas (*Trifolium hybridum*).
22. Rytinis ožiarūtis (*Galega orientalis*).
23. Seradelė (*Ornithopus*).
24. Smulkusis motiejukas (*Phleum nodosum*).
25. Svidrė (*Lolium*).
26. Tikrasis eraičinas (*Festuca pratensis*).
27. Žolių mišinys.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

TINKAMŲ PARAMAI GAUTI PAGAL VEIKLĄ „DIRVOŽEMIO APSAUGA“ AUGALŲ SĄRAŠAS

Ankštinių augalų sąrašas:

1. Pupos (*Vicia faba*).
2. Sojos (*Glycine*).
3. Vikiai (*Vicia*).
4. Žirniai (*Pisum sativum*).
5. Lęšiai (*Lens*).
6. Lubinai (*Lupinus*).
7. Pupuolės (*Vigna*)
8. Pupelės (*Phaseolus*)
9. Avinžirniai (*Cicer*)
10. Pelėžirniai (*Lathyrus*)

Ankštinių augalų mišiniams sąrašas:

1. Pupos (*Vicia faba*).
2. Sojos (*Glycine*).
3. Vikiai (*Vicia*).
4. Žirniai (*Pisum sativum*).
5. Lęšiai (*Lens*).
6. Lubinai (*Lupinus*).

Daugiamečių žolių sąrašas:

1. Dobilai (*Trifolium*).
2. Esparcetai (*Onobrychis*).
3. Barkūnai (*Melilotus officinalis*).
4. Liucernos (*Medicago lupulina*).
5. Gargždeniai (*Lotus corniculatus*).
6. Ožiarūčiai (*Galega*).
7. Seradelės (*Ornithopus*).
8. Perluočiai (*Anthyllis*).

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų
programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir
klimatas“ įgyvendinimo taisyklių
6 priedas

**TINKAMŲ PARAMAI GAUTI PAGAL VEIKLĄ „TAUSOJANTI APLINKĄ VAISIŲ IR DARŽOVIŲ
AUGINIMO SISTEMA“ VAISIŲ, UOGŲ IR DARŽOVIŲ RŪŠIŲ SARAŠAS**

1. Bulvės
  2. Pupelės, pupuolės, pupos
- Punkto pakeitimai:*
Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564
3. Svogūninės daržovės (svogūnai, porai, česnakai ir kt.)
  4. Kopūstai (gūžiniai, žiediniai, kininiai, ropiniai, brokoliniai ir kt.)
  5. Burokėliai
  6. Morkos
  7. Salierai
  8. Agurkai
  9. Cukinijos
  10. Aguročiai
  11. Moliūgai
  12. Patisonai
  13. Pomidorai
  14. Salotos
  15. Ridikėliai
  16. Ridikai
  17. Paprikos
  18. Griežčiai
  19. Rūgštynės
  20. Petražolės
  21. Bazilikai
  22. Raudonėliai
  23. Rabarbarai
  24. Šparagai
  25. Baklažanai
  26. Krienai
  27. Pastarnokai
  28. Špinatai
  29. Obuoliai
  30. Kriaušės
  31. Slyvos
  32. Vyšnios
  33. Trešnės
  34. Sausmedžiai
  35. Serbentai
  36. Agrastai
  37. Avietės
  38. Gervuogės
  39. Braškės
  40. Aktinidijos

- 41. Šilauogės
- 42. Kaliaropės

Papildyta punktu:

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

7 priedas. Neteko galios nuo 2024-04-23

Priedo naikinimas:

Nr. [3D-316](#), 2024-04-22, paskelbta TAR 2024-04-22, i. k. 2024-07284

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

**(Pažymos apie padidėjusį deklaruotą plotą pagal veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių
auginimo sistema“ forma)**

_____
(fizinio asmens vardas, pavardė arba juridinio asmens teisinė forma ir pavadinimas)

_____
(fizinio / juridinio asmens valdos Nr.)

_____
(adresas, telefonas, el. paštas)

Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie
Žemės ūkio ministerijos

**PAŽYMA
APIE PADIDĖJUSĮ DEKLARUOTĄ PLOTĄ PAGAL VEIKLĄ „TAUSOJANTI APLINKĄ
VAISIŲ IR DARŽOVIŲ AUGINIMO SISTEMA“**

_____
(data)

Patvirtinu, kad nedidinu pirmoje paramos paraiškoje deklaruoto ploto, dėl kurio prisiimti
įsipareigojimai pagal veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“.

Už ploto skirtumą .....ha, susidariusį dėl lauko (-ų) padidėjimo, išmokų neprašau.

(Fizinio / juridinio asmens pareigų pavadinimas)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

_____
Papildyta priedu:

Nr. [3D-386](#), 2015-05-15, paskelbta TAR 2015-05-15, i. k. 2015-07371

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

**AUGALŲ, TINKAMŲ PARAMAI GAUTI PAGAL VEIKLĄ „TARPINIŲ PASĖLIŲ
AUGINIMAS ARIAMOJOJE ŽEMĖJE“, SĄRAŠAS**

1. Aliejiniai ridikai.
2. Avižos.
3. Garstyčios.
4. Dobilai.
5. Facelijos.
6. Gausiažiedės svidrės.
7. Liucerna.
8. Lubinai
9. Paprastosios šunažolės.
10. Paprastieji gargždeniai.
11. Pupos.
12. Saulėgraža.
13. Seradelės.
14. Sėjamasis grikis.
15. Sėjamasis vikis.
16. Šakniniai ridikai.
17. Vienmečiai lubinai
18. Minėtų augalų mišiniai.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

AUGALŲ, TINKAMŲ PARAMAI GAUTI PAGAL VEIKLĄ „RAŽIENŲ LAUKAI PER ŽIEMĄ“, SĄRAŠAS

1. Avižos.
2. Grikiai.
3. Kviečiai.
4. Kviatrugiai.
5. Kukurūzai.
6. Miežiai.
7. Rugiai.
8. Rapsai.
9. Rapsukai.
10. Sojos.
11. Kanapės

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-386](#), 2015-05-15, paskelbta TAR 2015-05-15, i. k. 2015-07371

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-63](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-10, i. k. 2016-02607

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-237](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06013

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-454](#), 2017-07-10, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-11972

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-180](#), 2018-03-26, paskelbta TAR 2018-03-26, i. k. 2018-04554

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-314](#), 2018-05-21, paskelbta TAR 2018-05-22, i. k. 2018-08191

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-385](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-14, i. k. 2018-09946

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-554](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13073

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-336](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08607

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-598](#), 2019-10-29, paskelbta TAR 2019-10-29, i. k. 2019-17221

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

11.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-266](#), 2020-04-06, paskelbta TAR 2020-04-06, i. k. 2020-07156

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

12.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-446](#), 2020-06-12, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-12948

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

13.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-307](#), 2021-05-06, paskelbta TAR 2021-05-06, i. k. 2021-10006

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

14.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-97](#), 2022-02-10, paskelbta TAR 2022-02-10, i. k. 2022-02401

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

15.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-318](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-12, i. k. 2022-10050

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

16.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-520](#), 2022-08-30, paskelbta TAR 2022-08-30, i. k. 2022-17818

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

17.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-829](#), 2022-12-19, paskelbta TAR 2022-12-19, i. k. 2022-25807

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

18.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-272](#), 2023-04-24, paskelbta TAR 2023-04-24, i. k. 2023-07850

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

19.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-560](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16564

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

20.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-153](#), 2024-03-01, paskelbta TAR 2024-03-01, i. k. 2024-03862

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

21.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-316](#), 2024-04-22, paskelbta TAR 2024-04-22, i. k. 2024-07284

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo